

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2022 - 2024

HSY:n hallitus 15.10.2021

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Ilmalantori 1
00240 Helsinki
puhelin 09 156 11
faksi 09 1561 2011
www.hsy.fi

Lisätietoja

Pekka Hänninen, puhelin (09) 1561 2209
pekka.hanninen@hsy.fi

Copyright

Kartat, graafit, ja muut kuvat: HSY
Kansikuva: HSY

Sisällys

1	Johdanto	2
2	Strategiset tavoitteet	3
3	Talous	8
3.1	Tuloslaskelma	8
3.2	Investoinnit	12
3.3	Rahoitus	14
3.4	Sitovat määrärahat	15
4	Henkilöstö	16
4.1	Tavoitteet	16
4.2	Henkilöstömäärän kehittyminen	16
5	Toimialakohtaiset erittelyt	17
5.1	Vesihuolto	17
5.1.1	Toiminta	17
5.1.2	Investoinnit	19
5.1.3	Talous	21
5.2	Jätehuolto	24
5.2.1	Toiminta	24
5.2.2	Investoinnit	26
5.2.3	Talous	29
5.3	Seutu- ja ympäristötieto	33
5.3.1	Toiminta	33
5.3.2	Talous	34
5.4	Tukitoiminnot	35
5.4.1	Toiminta	35
5.4.2	Talous	35

Liite 1: Ympäristöohjelma

Liite 2: Tuottavuusohjelma

1 Johdanto

Yleistä

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

Laadinnan lähtökohdat

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2022 - 2024 tavoiteasetanta perustuu yhtymäkokouksen 16.11.2018 hyväksymään strategiaan 2025. Tavoitteiden pohjana ovat strategiset päämäärät:

1. Ympäristövastuun ja resurssitehokkuuden edelläkävijä
2. Korkea toimintavarmuus
3. Sujuvat palvelut
4. Vakaa talous

Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 % vuotuinen tuottavuuden paraneminen. Tuottavuustavoite on myös yksi omistajaohjaustavoiteista. Muita toiminta- ja taloussuunnitelmassa huomioituja omistajaohjaustavoitteita ovat ympäristövastuullisuuden lisääminen sekä vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen. Näihin tavoitteisiin liittyvät tarkemmat mittarit on huomioitu strategisissa tavoitteissa kappaleessa 2. Toiminta- ja taloussuunnitelman liitteenä on tuottavuusohjelma vuosille 2021 – 2023.

Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä vesihuollon ja jätehuollon esitetyt taksamuutokset.

Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2022 on käytetty 1,3 %, ellei tarkempaa arviota menoeristä ole ollut käytettävissä. Suunnitelmavuodet 2023 ja 2024 on esitetty vuoden 2022 hintatasossa.

Vesi- ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen toukokuussa 2020 hyväksymään 10 vuoden investointiohjelmaan, johon on tehty vuoden 2021 aikana tarkennuksia.

Jäsenkuntien lausunnot

HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkaupunkien lausunnot ennen sen hyväksymistä. HSY:n hallitus käsittelee 18.6.2021 alustavaa toiminta- ja taloussuunnitelmaa vuosille 2022 – 2024. Hallitus sai jäsenkaupungeilta lausunnot 22.9.2021 mennessä. Saadut lausunnot merkittiin tiedoksi HSY:n hallituksessa 15.10.2021. Lopullisessa talous- ja toimintasuunnitelmaesityksessä on huomioitu kaupunkien lausunnot ja siihen on tehty HSY:n toiminnassa tai toimintaympäristössä kesän ja syksyn aikana tapahtuneista muutoksista aiheutuvat tarkennukset.

2 Strategiset tavoitteet

Toiminta- ja taloussuunnitelman 2022 - 2024 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n yhtymäkokouksen päättämään strategiaan 2025. Strategiset päämäärät ja niiden toteuttamisen seuraamiseksi asetetut mittarit on esitetty alla olevassa taulukossa.

	Mittari	Tavoitetaso 2022	Tavoitetaso 2025
1. Ympäristövas- tuun ja resurssi- tehokkuuden edelläkävijä	Kasvihuonekaasupäästöt HSY:n omassa toiminnassa ja ulkoisissa palveluissa	130 000 tn CO ₂ -ekv.	Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät kolmanneksella v. 2016 tasosta v. 2025 mennessä. -130 000 tCO ₂ -ekv v.2025
	<ul style="list-style-type: none"> Tarkentava mittari 1.1; HSY uusissa urakointi- ja kuljetuspalvelusopimuksissa edellytetään uusiutuvan polttoaineen käyttöä 	100%	
	<ul style="list-style-type: none"> Tarkentava mittari 1.2; Ämmäsuon kaatopaikkojen CH₄-hajapäästöt 	50% vähemmän kuin 2017	
	<ul style="list-style-type: none"> Tarkentava mittari 1.3; Typpioksiduulipäästöjen tutkimus ja menetelmäkehitys 	Tarkastellaan prosessimuuttujien vaikutusta päästöihin. Jatketaan tutkimusta typpioksiduulipäästöihin liittyen.	
	HSY:n tuottaman uusiutuvan oman energiantuotannon suhde kulutukseen	Uusiutuvan oman energiantuotannon suhde kulutukseen 80 %.	Tuotannon suhde kulutukseen 100 % (korjattu muotoilu)

Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 2022	Tavoitetaso 2025
1. Ympäristö vastuun ja resurssi-tehokkuuden edelläkävijä	Kokonaisenergiankulutuksen pieneneminen v. 2015 verrattuna laskennallisena energiansäästöinä energiansäästötoimenpiteistä, sekä kokonaisenergiankulutus	Laskennallinen energiansäästö 13 200 MWh, kokonaisenergiankulutus 190 000 MWh.	Kokonaisenergiakulutus pienenee vähintään 7,5% v. 2015 verrattuna (tarkoittaa 14900 MWh säästötoimia), kokonaisenergiankulutus on vuonna 2025 184 000 MWh
	- Tarkentava mittari 1.4; HSY:n omassa kalustossa käytettävä uusiutuvan polttoaineen käyttöosuus	95%	
	- Tarkentava mittari 1.5; Vesihuollon energianomavaraisuus	79%	
	Jätteen, materiaalien ja ravinteiden kierrätys- ja materiaalihyötykäyttöaste		
	• Tarkentava mittari 1.6; Kotitalousjätteen kierrätysaste	54% (omistajaohjaustavoite)	Jätteen kierrätysaste yhdyskunta- ja kotitalousjätteelle 60%
	• Tarkentava mittari 1.7; Jäteveden sisältämälle fosforille ja typelle on löydetty korkeamman tason kierrätysteknologia tai -teknologioita ja lopputuotteille on löytynyt kestävä hyödyntämiskanavat	Hanke etenee rahoitetun RAHI-hankeaikataulun mukaisesti.	Jäteveden sisältämälle fosforille ja typelle on löydetty korkeamman tason kierrätysteknologia tai -teknologioita ja lopputuotteille on löytynyt kestävä hyödyntämiskanavat
	Ravinne- ja haitta-ainekuormitus: Ravinteiden ja haitta-aineiden esiintymis- ja poistoaste	P 30 tn, N 1100 tn	Jätevedenpuhdistuksen fosforikuormitus mereen laskee päästötasoon 25 t/a ja vastaavasti typen kuormitus tasoon 800 t/a
• Tarkentava mittari 1.8; Haitallisten aineiden ja mikropartikkeleiden kuormitus	Arvioidaan kuormitusta kehitetyn laskentamenetelmän avulla.	Haitallisten aineiden ja mikropartikkeleiden kuormitusta mereen hillitään Hulevesien määrä ja kuormitus puhdistamolle on vähentynyt	

Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 2022	Tavoitetaso 2025
2. Korkea toimintavarmuus	Vakavien häiriötilanteiden määrä, niihin varautuminen ja hallinnan onnistuminen	Vakavien häiriötilanteiden määrä on vähentynyt 10% vuosien 2019, 2020 ja 2021 keskiarvosta. Muutos lasketaan liukuvan 3 vuoden keskiarvon perusteella.	Vakavien häiriötilanteiden määrä on vähentynyt 20%
	Osuus HSY:n toiminta-alueen vedenkäyttäjistä, jolla vedenjakelu on varmistettu toisistaan riippumattomilla yhteyksillä	50%	70%. Investointiohjelman mukaisten hankkeiden toteutuminen
	Riskiarvioinnin riskiluku HSY:n riskienhallintaprosessin mukaisesti	Riskiluku pienenee 3% vuoden 2021 tasosta.	Riskilukuindeksi pienenee, vaikuttavuudeltaan suurimpien riskien toteutumisen todennäköisyys pienenee

Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 2022	Tavoitetaso 2025
3. Sujuvat palvelut	Asiakastytyväisyys	Asiakasprosessin sujuvuus 4.3 eli kokonaiskokemus palveluiden sujuvuudesta (Asiakastytyväisyyskyselyt ja isännöitsijäkysely Jatkuva laatuutkimukset, Erityisasiakaskysely). Asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastytyväisyys vuosittain: Aloitamme mittaamaan isännöitsijöiden asiakastytyväisyyttä vuonna 2022 ja teemme kyselyn liittymisprosessin sujuvuudesta.	Asiakastytyväisyys paranee
	Asiakaskontaktien vasteaika	Vasteaika on enintään 3 päivää (edellyttää, että uusi asiakaspalvelujärjestelmä on käytössä).	Asiakaskontaktien vasteajat eri kanavien odotusarvoja vastaaviksi
	Reklamaatioiden vasteaika	Reklamaatiotarkaisun läpimeno enintään 12 arkipäivää.	Reklamaatiotarkaisun vasteaika enintään 10 arkipäivää
	Digitaalisten palvelujen ja asiakasviestinnän laatu ja käyttöaste kaikissa kanavissa (laatu = käytettävissä 24/7 ja saavutettavissa saavutettavuusdirektiivin mukaisesti)	Toteutetaan 40 % suunnitelman toimista ja digitaalisten vesimittari-ilmoitusten määrä on 85 %	Toteutetaan suunnitelman mukaisista toimista 60% ja digitaalisten vesimittari-ilmoitusten määrä 96% kaikista lukemailmoituksista
		Jätepalvelutilauksista 70% tehdään digitaalisesti	< 5 % jätepalvelutilauksista ei-digitaalisesti
		Luodaan jatkuvaa palautetta mittaava palvelukysely (sis. saavutettavuuspalautte) uusien sähköisten palvelujen yhteyteen.	Digitaalisten palvelujen käyttö ja asiakkaan siirtyminen eri viestintäkanavissa on helppoa ja nopeaa
	Palvelujen vasteajat ja oikea-aikaisuus	Liittymisen palveluiden vasteaika liitoskohtalausannon ja liitostyön osalta on 6 viikkoa.	Liittymisen palveluiden vasteaika keskimäärin 5 viikkoa. Tavoitetaso liitoskohtalausunnolle ja liitostyölle kiinteistötyypeittäin.
Valituspromille 0,12		Valituspromille 0,12 (3 vuoden keskiarvo)	

Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 2022	Tavoitetaso 2025
4. Vakaa talous	Omavaraisuusaste	Vesihuolto 25% Jätehuolto 36%	Vesihuolto 29% Jätehuolto 38%
	Tuottavuus <ul style="list-style-type: none"> Vesihuollon toimintameno/jäsenkaupunkien asukasmäärä Jätehuollon toimintameno/käsittely jätemäärä (3 v ka.) Hallinnon ja tukitoimintojen toimintamenojen osuus HSY:stä Toimintameno/jäsenkuntien asukasmäärä 	78€/as	74 €/as (2017 rahassa)
		176€/tn	144€/tn (2017 rahassa)
		14,5%	12,9 %
		pienenee 1,5% v.2021 tasosta (tuottavuusohjelma)	
	Saneerausvelan määrä Laadullisen ja määrällisen tarkastelun yhdistelmä (vuotavuus, vaikuttavuus, kunto)	Velka ei kasva	Saneerausvelka pienenee
	Lasketun vesimäärän suhde verkostoon pumpattuun vesimäärään	81%	83%
	Hankintojen tehokkuus: hankintakorin yksikköhinta eli painotettu indeksi	laskee 1,5%	Hankintakorin kustannustaso laskee 6% v. 2017 tasosta reaalisesti
Hankintojen elinkaaren aikainen kestävyys: käyttö- ja kunnossapitokustannukset sekä energiatehokkuus koko elinkaaren aikana	Elinkaarilaskentamalli ja -raportointi vakiintuneesti käytössä	Elinkaaren aikainen kestävyys määriteltävän mittarin mukaisesti	

Strategisten päämäärien toteuttamisen tueksi on asetettu neljä mahdollistajapäämäärää. Näiden toteutumista edistetään seuraavien ohjelmakokonaisuuksien ja niihin liittyvien teemojen muodossa. Näiden päämäärien seuranta tapahtuu ohjelmien ja teemojen etenemisen ja niihin liittyvien toimenpiteiden toteutumisen raportoinnilla.

Mahdollistajapäämäärä	Ohjelma & teemat	Keskeiset toimenpiteet 2022
5. Hyvän työelämän kehittäjä	<ul style="list-style-type: none"> Työ- ja vuorovaikutuskulttuuri 	Työkulttuurin kehittäminen jatkuu organisaatiossa normaalin ns. perustyön tekemisessä, huomioiden Enemmän-yhdessä visio kaikessa tekemisessä. Kulttuurikäsikirjaa täydennetään koko henkilöstöä osallistaen koko ajan. Tuotekehitystyön erikoisammattitutkinnon suorittaminen jatkuu, ja on yksi konkreettinen toimenpide yhteistyön ja työkulttuurin kehittämisessä.
	<ul style="list-style-type: none"> Osaamisen kehittämisen TEEMA 	Otetaan käyttöön digiosaamismerkistö ja kehitetään koko henkilöstön digiosaamista systemaattisesti. Kehitetään henkilöstön osaamista vastuullisuus- ja resurssitehokkuusaiheissa.
	<ul style="list-style-type: none"> Työnantajakuvan parantaminen TEEMA 	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan työnantajamielikuvan analyysin pohjalta valittavien toimenpiteiden toteuttamista Työnantajakuvan kärjen tarkastelu ja tarvittaessa päivitys Uuden kohdesegmentin tarpeet

Mahdollistajapäämäärä	Ohjelma & teemat	Keskeiset toimenpiteet 2022
6. Aktiivinen uuden teknologian hyödyntäjä	Digitaalinen HSY-kokonaiselvitys OHJELMA	Toteutetaan ohjelman mukaista digitiekarttaa
	<ul style="list-style-type: none"> Tiedolla johtaminen TEEMA 	Toteutetaan tiedolla johtamisen kehittämisohjelmaa
	<ul style="list-style-type: none"> Avoimen datan mahdollisuuksien kartoittaminen TEEMA 	Jatketaan tiedon avaamista ja prosessin kehittämistä. Edistetään HSY:n avoimen datan hyödyntämistä. Selvitetään, missä HSY:n avointa dataa on hyödynnetty

Mahdollistajapäämäärä	Ohjelma & teemat	Keskeiset toimenpiteet 2022
7. Tiedolla vaikuttaja	<p>Asukkaat: Vaikutetaan viestinnän ja neuvonnan keinoin asukas- ja kuluttajakäyttäytymiseen.</p>	<p>Jatketaan tiedolla vaikuttamisen ohjelmaan valittujen teemojen viestintää ja neuvontaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Jätteen kierrätysasteen kasvattaminen Vesihuollon viestinnälliset ja neuvonnalliset hankkeet liittyen esim. haitallisiin aineisiin, jäteveden tyyppikuormituksen kasvun hillintään, hulevesien hallintaan ja tonttijohtojen saneeraukseen.
	<p>Alueen kunnat: Tuotetaan tietoa kuntien käyttöön ja tehdään aktiivista yhteistyötä. Osallistutaan seudullisten ohjelmien valmisteluun (ilmasto, kiertotalous).</p>	<p>Kestävän kaupunkielämän ohjelman toimenpiteiden toteuttaminen ja käynnistäminen jatkuu. Tehdään aktiivista yhteistyötä ilmansuojelun edistämiseksi. Järjestetään vuosittainen Helsingin seudun ilmastoseminaari. Järjestetään lisäksi ilmansuojelun tutkimusseminaari sekä Paikkatietoseminaari.</p>
	<p>Alan kehitys: Luodaan toimintamalli alan kehitykseen vaikuttamiseen ja kehityksen seuraamiseen. Osa-alueita ovat alan kansainvälisen ja kansallisen kehityksen seuraaminen, tutkimuslaitos- ja yliopistoyhteistyö, osallistuminen kansainvälisiin ja kansallisiin kehitysohjelmiin sekä oma T&K&I-työ.</p>	<p>Arvioidaan vaikutuskanavat ja foorumit ja kohdennetaan toimenpiteet uuden strategian pohjalta</p>

Mahdollistajapäämäärä	Ohjelma & teemat	Keskeiset toimenpiteet 2022
8. Yhteistyön rakentaja	<p>Kohti kestäväää kaupunkiseutua älykkäillä ja puhtailla ratkaisuilla - OHJELMA</p> <p>HSY toimii aktiivisena TKI-kumppanina ja kehittämisalustana älykkäiden ja puhtaiden ratkaisujen rakentamisessa asukkaiden, kaupunkien, yritysten ja tutkimuslaitosten kanssa.</p> <p>Ohjelmassa edistetään hankevalmisteluyhteistyötä valituilla painopistealueilla, jotka ovat kiertotalous ja hulevesien hallinta sekä puhtaat ja älykkäät ratkaisut. Hyödynnetään innovatiivisia julkisia hankintoja, innovaatiokumppanuuksia sekä tiedolla johtamisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia.</p>	<p>Ylläpidetään ja kehitetään HSY:n hankevalmisteluverkoston ja avoimen innovaatioverkoston toimintaa. Edistetään pilotoiteja, kokeiluja ja kumppanuuksia osana HSY:n TKI toimintamallia, hankkeissa, HSY:n alustoilla ja osana pääkaupunkiseudun innovaatioekosysteemejä.</p> <p>Kehitetään edelleen ennakointikäytäntöjä ja ennakointiyhteistyötä. Laaditaan TKI-ohjelma.</p> <p>Ylläpidetään ja kehitetään HSY:n kehittämisalustoja toimi- ja tulosalueiden suunnitelmien mukaisesti.</p>
	<p>Verkostoanalyysi, -strategia ja tavoitteet</p> <p>TEEMA</p>	<p>Edistetään sidosryhmä- ja verkostoyhteistyötä strategisen verkostoanalyysin sekä toimenpidesuunnitelman pohjalta.</p>

3 Talous

3.1 Tuloslaskelma

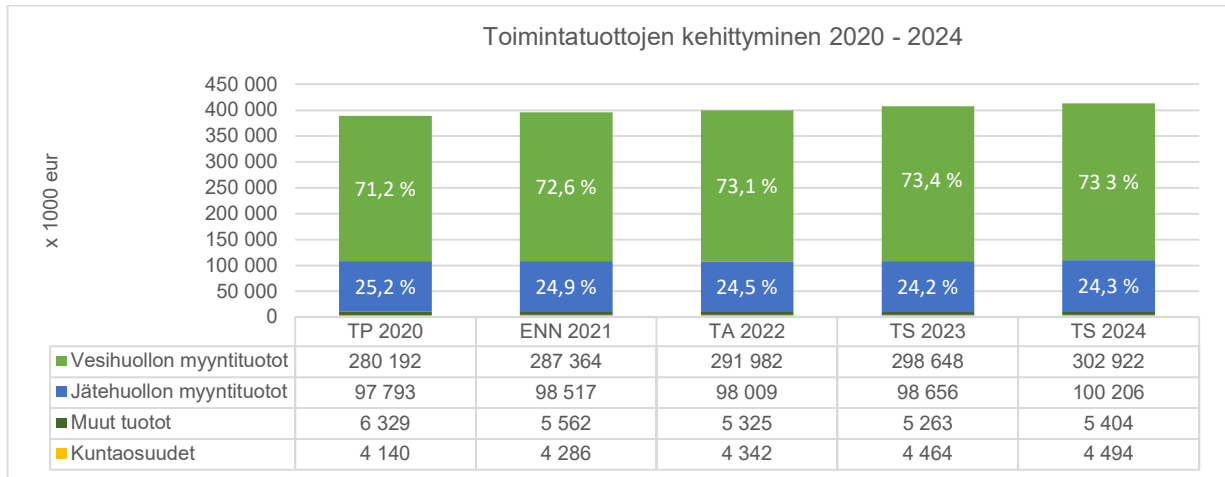
x 1000 eur						Muutos-%
	TP 2020	ENN 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	2022/2021
TOIMINTATULOT	388 454	395 728	399 658	407 031	413 026	1,0 %
Myyntituotot	378 024	386 261	390 373	397 654	403 478	1,1 %
Kuntaosuudet	4 140	4 286	4 342	4 464	4 494	1,3 %
Muut tuotot	6 290	5 182	4 943	4 913	5 054	-4,6 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 258	2 300	2 200	2 200	2 200	-4,3 %
TOIMINTAMENOT	-178 974	-192 193	-207 784	-199 211	-200 747	8,1 %
Henkilöstömenot	-47 143	-48 930	-50 684	-51 086	-50 852	3,6 %
Palvelujen ostot	-92 066	-102 097	-108 156	-107 382	-108 721	5,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-28 054	-29 050	-31 479	-31 935	-32 450	8,4 %
Muut toimintakulut	-11 710	-12 117	-17 465	-8 809	-8 725	44,1 %
TOIMINTAKATE	211 737	205 836	194 074	210 020	214 479	-5,7 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-64 434	-67 286	-65 306	-66 162	-65 126	-2,9 %
VUOSIKATE	147 304	138 550	128 768	143 858	149 353	-7,1 %
POISTOT	-117 122	-109 730	-126 747	-144 206	-148 290	15,5 %
TILIKAUDEN TULOS	30 181	28 820	2 021	-348	1 063	-93,0 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	592	592	487	113	65	-17,7 %
TULOVEROT	-2 183	-1 800	-512	0	0	-71,6 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	28 591	27 612	1 996	-235	1 128	-92,8 %
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	219,8 %	208,4 %	194,4 %	206,6 %	208,0 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista*	63,4 %	59,6 %	55,4 %	61,9 %	64,3 %	

*) Tunnusluku kuvaa kuntayhtymän tulo-rahoituksen riittävyttä investointien rahoittamiseksi. Kun tunnusluku on 100 % tai enemmän, tulo-rahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä. Jos vuosikate on keskimääräistä investointitasoa pienempi (tunnusluku < 100 %), kuntayhtymä joutuu rahoittamaan osan investoinneista ulkopuolisella lainarahoituksella.

Toimintatuotot

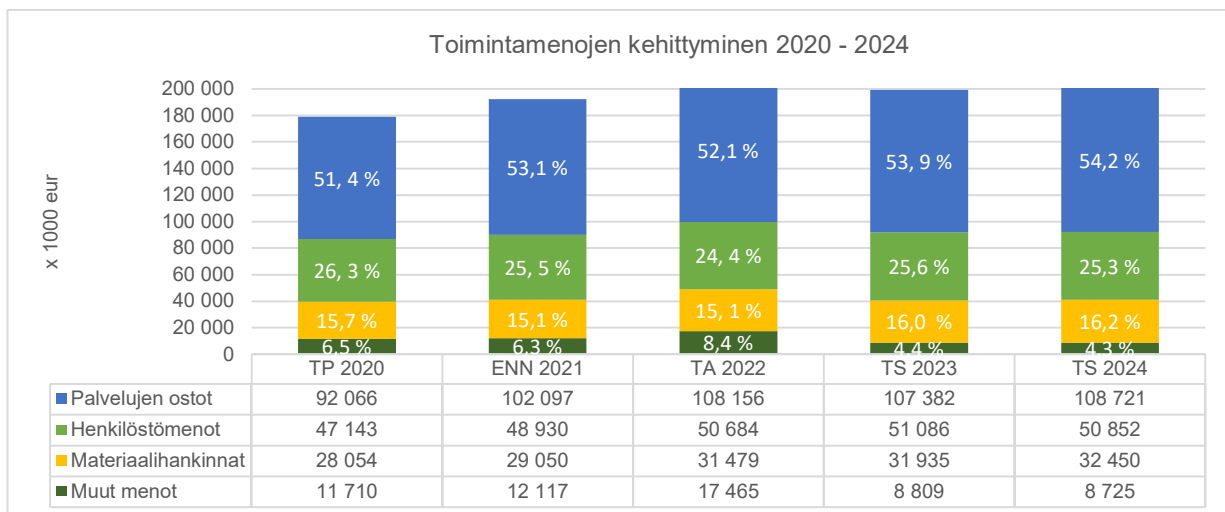
HSY:n toimintatuotot vuonna 2022 ovat 399,7 miljoonaa, 3,9 miljoonaa (1,0 %) enemmän vuoden 2021 ennusteeseen verrattuna. Vesihuollon myyntituottojen budjetoinnissa on otettu huomioon laskutuksen

volyyמיennusteen 0,5 % vuotuinen kasvu sekä alustavat hinnankorotukset vuodelle 2022; inflaatio 1,6%, reaalkorotus 1,7 %. Hintojen nosto perustuu tulevien vuosien suurien investointien sekä rahoituskulujen kattamiseen. Liittymismaksut ovat edelleen korkealla tasolla, mutta niiden arvioidaan laskevan rakentamisen kiihkeimmän kasvun vuosista. Jätehuollon toimintatuottojen arvioidaan kasvavan maltillisesti talousarvio- ja suunnitelmavuosina ja taksoja arvioidaan tarkistettavan yhteensä noin inflaation verran kokonaistasolla tarkasteltuna.

Toimintamenot

HSY:n toimintamenot vuonna 2022 ovat 207,8 miljoonaa euroa, joka on 15,6 miljoonaa (8,1 %) enemmän kuin vuoden 2021 ennusteessa. Toimintamenojen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset. Suuri vaikutus kuluihin on Blominmäen jätevedenpuhdistuksen käyttöönotolla. Vuodelle 2023 ja 2024 on kuluissa huomioitu Suomenojan laitoksen purkukustannusta 5 milj. euroa molempina vuosina ja vuodelle 2022 on tehty 10 milj. euron varaus. Henkilöstökuluihin sisältyy arvioidun palkkaratkaisun vaikutukset keskimäärin 1,5 %.

Vuonna 2022 toimintakuluista noin 52 % koostuu palveluiden ostoista kuten jätteen kuljetuspalvelujen ostoista, IT-kuluista, asiantuntijapalveluista sekä rakentamis- ja kunnossapitopalveluista. Henkilöstökulujen osuus on noin 24 %, materiaalihankinnat 15 % sekä muut kulut 8 %.

Tuloksen muodostuminen

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate vuonna 2022 on 194,1 miljoonaa (48,6 %), kun sen vuonna 2021 ennustetaan olevan 205,8 miljoonaa (52,0%). Suunnitelmavuonna 2023 toimintakate paranee ja on 210,0 miljoonaa (51,6 %) ja vuonna 2024 214,5 miljoonaa.

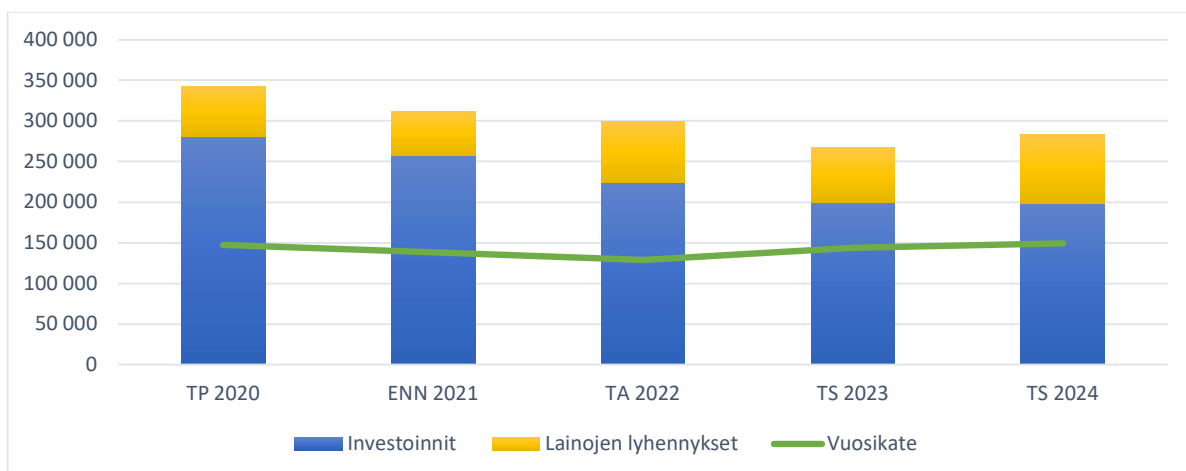
Nettorahoituskulut vuonna 2022 ovat 65,3 miljoonaa. Korkokuluista 60,6 miljoonaa euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Peruspääoman korko, jota jäsenkunnat alkoivat periä vuodesta 2021, on 0,5% vuonna 2022 ja vuosina 2023-2024 1%. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 2,4 miljoonan euron osinkotuotot Uudenmaan Voima Oy:ltä vuodelle 2022, vuodelle 2023 2,0 miljoonaa ja vuodelle 2024 1,8 miljoonaa. Suunnitelmakaudella nettorahoituskulut ovat vuonna 2023 66,2 miljoonaa euroa ja vuonna 2024 65,1 miljoonaa.

Poistot ja rahoituskulut perustuvat TTS-kaudelle esitettyihin investointeihin, jotka ovat kasvaneet investointiohjelmasta (5/2020). Blominmäen laitoksen käyttöönoton myötä poistot kasvavat merkittävästi vuodesta 2022 eteenpäin.

Tilikauden tulos vuonna 2022 on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen jälkeen 2,0 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Jätehuollon investointivarauksen aiempaan purkamiseen liittyvien poistoerokirjausten ja vesihuollon tuloksesta maksettavien tuloverojen jälkeen tilikauden ylijäämä on 2,0 miljoonaa euroa.

Tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys pääomamenojen maksamiseen

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2022 vuosikate on 128,8 miljoonaa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 299,8 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat 267 milj. euroa ja vuonna 2024 283 milj. euroa. Erityisesti vesihuollon investointien rahoittamiseksi suunnitellulla tasolla joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa koko suunnitelmakauden ajan yhteensä noin 435,9 miljoonaa euroa.

Jäsenkuntien maksuosuudet

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti HSY perii jäsenkunniltaan maksuosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä. Maksuosuudet jaetaan jäsenkuntien asukasluvun suhteessa siten, ettei yhden kunnan maksuosuus voi olla yli 50 % ja se on vähintään 1 %. Kuntaosuuksien jakautuminen kunnittain on esitetty alla olevassa taulukossa (jako asukasmäärien 31.12.2020 mukaisesti).

euroa						Muutos-%
	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	2022/2021
Kuntaosuudet						
- Seutu- ja ympäristötiedon toimintaan	4 069 000	4 149 730	4 130 562	4 189 092	4 065 477	-0,5 %
- Ilmastoinfon toimintaan	417 437	422 864	428 361	428 361	428 361	1,3 %
Kuntaosuudet yhteensä	4 486 437	4 572 594	4 558 923	4 617 453	4 493 838	-0,3 %
- Aikaisempien vuosien ylijäämän hyvitys	-346 000	-286 287	-216 912	-153 051	0	
Laskutettavat kuntaosuudet	4 140 437	4 286 307	4 342 011	4 464 402	4 493 838	1,3 %
Kuntaosuudet jäsenkunnittain	Osuus-%	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	
Helsinki	50,0 %	2 143 153	2 171 005	2 232 201	2 246 919	
Espoo	27,1 %	1 162 392	1 175 315	1 208 444	1 216 412	
Kauniainen	1,0 %	42 863	43 420	44 644	44 938	
Vantaa	21,9 %	937 898	952 271	979 113	985 569	
Yhteensä	100,0 %	4 286 307	4 342 011	4 464 402	4 493 838	

Kuntaosuuksilla katetaan se osuus seutu- ja ympäristötiedon tehtävien hoidosta aiheutuvista kustannuksista, jota ei voida kattaa tulosalueen muilla myyntituotoilla tai ulkopuolisella hankerahoituksella. Viestintä- ja neuvontayksikköön kuuluvan Ilmastoinfon toiminta katetaan HSY:n ja jäsenkuntien välisen sopimuksen mukaisesti kuntaosuuksilla sekä osittain EU:sta saatavalla hankerahalla.

Seutu- ja ympäristötiedon tulosalueen aiempien vuosien ylijäämäisistä tuloksista kertynyt kumulatiivinen ylijäämä hyvitetään laatimalla tulosalueen budjetti alijäämäiseksi siten, ettei kuntaosuuksia laskuteta täysimääräisinä. Vuoden 2021 tulosenusteen mukainen kumulatiivinen ylijäämä noin 0,37 miljoonaa on kohdistettu täysimääräisesti suunnitelmakaudelle etupainotteisesti kuntaosuuksia vähentäväksi.

Perustamislainoista jäsenkunnille maksettavat korot

Jäsenkuntalainojen korko on vuodesta 2013 alkaen sidottu Suomen valtion 10 vuoden sarjaobligation tuottoon lisätynä 2,0 prosenttiyksikön lainamarginaalilla. Korko on kuitenkin aina vähintään 5,30 %. 10 vuoden sarjaobligatioiden tuotto on viimeisten vuosien ajan pysynyt alle 2 %:n, eikä merkittävää nousua ole ennakoitavissa, minkä vuoksi perustamislainojen korot on laskettu vähimmäiskorolla. Vuonna 2019 aloitettiin ensimmäiset lainanlyhennykset (Laina A) ja suunnitelmakauden lopulla, vuonna 2024, alkavat loppujenkin jäsenkuntalainojen lyhennykset.

x 1 000 euroa	TA 2022		TS 2023		TS 2024	
	Pääoma 31.12.	Korot	Pääoma 31.12.	Korot	Pääoma 31.12.	Korot
Helsinki	654 264	34 999	646 144	34 568	627 683	34 001
Espoo	249 601	13 353	246 479	13 187	239 437	12 970
Kauniainen	4 218	225	4 176	223	4 056	220
Vantaa	223 919	11 976	221 203	11 832	214 883	11 640
Yhteensä	1 132 002	60 553	1 118 002	59 811	1 086 059	58 831

3.2 Investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2020	ENN 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	Muutos-%
						2022/2021
Vesihuollon investoinnit	262 640	232 866	198 000	176 710	184 365	-15,0 %
Jätehuollon investoinnit	17 294	22 408	22 350	21 090	12 985	-0,3 %
Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit	170	145	220	265	190	51,7 %
Tukipalvelujen investoinnit	254	1 081	2 964	1 640	1 160	174,2 %
Asiakaspalvelun investoinnit	268	450	0	0	0	-100,0 %
Ohjauksen ja kehittämisen investoinnit	860	846	445	50	125	-47,4 %
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	281 479	257 796	223 979	199 755	198 825	-13,1 %

Blominmäen jätevedenpuhdistamon valmistuminen suunnitelmakaudella tulee pudottamaan vesihuollon investointien tason lähemmäksi pitkän aikavälin normaalia. Toisaalta viime vuosina jäsenkuntien investoinnit infrastruktuuriin ovat olleet suuret ja tämä on nostanut myös HSY:n vesihuollon investointeja näiltä osin (kaupunkilähtöiset investoinnit). Jäsenkuntien investoinnit näyttävät säilyvän korkealla tasolla myös suunnitelmakaudella. Erityisesti jos jäsenkuntien suuret raidehankkeet lähtevät liikkeelle ennakoitavalla tavalla, pitävät nämä liitännäishankkeineen vesihuollon investoinnit 10 vuoden investointiohjelmalla korkeammalla tasolla. Toiminta- ja taloussuunnitelmassa on otettu vesihuollon investointikustannusten ennusteissa

huomioon raidehankkeet siinä aikataulussa ja laajuudessa kuin ne nyt ovat tiedossa, vaikka lopullisia päätöksiä kaikkien hankkeiden toteuttamisesta ei vielä olekaan tehty. Investointibudjetin kasvun hillitsemiseksi on vastaavasti siirretty useita vesihuoltolähtöisiä hankkeita eteenpäin, tämän suunnitelmakauden ulkopuolelle, mikä ei tietenkään ole omaisuudenhallinnan kannalta tavoiteltavaa, mutta ilmeisen välttämätöntä tässä tilanteessa. Hankkeiden siirroista huolimatta toiminta- ja taloussuunnitelman investointibudjettivarakseksi esitetään selvästi 10 vuoden investointiohjelmaa suurempia summia.

Korkeana säilyvä vesihuollon investointibudjetin taso asettaa paineita vesimaksuille ja suuria haasteita HSY:n rahoitukselle. Jäsenkuntien raidehankkeisiin liittyy suuria johtosiirtoja ja –saneerauksia, jotka usein kohdistuvat omaisuudenhallinnan kannalta epätarkoituksenmukaisesti johtolinjoihin, joilla olisi käyttöikä vielä jäljellä vuosikymmeniä.

Jätehuollon investointitaso laskee vuosille 2022-2024 vuoteen 2021 verrattuna, ollen viimeisintä 10 vuoden investointiohjelmaa selvästi matalampi. Alustavaan talous- ja toimintasuunnitelmaan verrattuna suunnitelmavuodelta 2024 on poistettu pyrolyysin täyden mittakaavan laitoksen hankinnan lisäksi tuulivoimalan investointivaraus. Näiden tarvetta tarkastellaan uudelleen investointiohjelman 2023-2032 laadinnan yhteydessä.

3.3 Rahoitus

x 1 000 euroa	TP 2020	ENN 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tulorahoitus					
Vuosikate	147 304	138 550	128 768	143 858	149 353
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-4 772	-3 340	3 148	-5 370	-5 370
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-286 036	-258 396	-224 729	-200 505	-199 575
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 557	600	750	750	750
Investointien korjauserät	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-138 948	-122 586	-92 063	-61 267	-54 842
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	164 830	176 600	167 900	128 450	139 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-60 971	-53 775	-75 786	-67 236	-84 661
Lyhytaikaisten lainojen muutos	35 000	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-17 035	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	121 824	122 825	92 114	61 214	54 839
Rahavarojen muutos	-17 124	239	51	-53	-4
Rahavarat 31.12.	-287	-48	3	-50	-54
Rahavarat 1.1.	16 837	-287	-48	3	-50
Rahoituslaskelman tunnuslukuja					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, eur	-295 713	-433 100	-511 238	-528 633	-466 321
Investointien tulorahoitus %	52,3 %	53,7 %	57,5 %	72,0 %	75,1 %
Lainanhoitokate	1,68	1,69	1,37	1,56	1,42
Kassan riittävyys (pv)	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Perustamislainat HSY:n jäsenkunnilta ovat yhteensä 1,1 miljardia euroa, jonka lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2021 lopussa ennusteen mukaan noin 689 miljoonaa, mikäli vuoden 2021 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosiennusteen mukaisesti.

Tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, minkä vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 436

miljoonaa euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 227 miljoonalla, josta 59,9 miljoonaa euroa on jäsenkuntalainojen lyhennyksiä. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 897 miljoonaa euroa. Lainamäärän jatkuva kasvu aiheuttaa lisääntyvää painetta HSY:n taloudelle kasvavien lainakorkojen ja lyhennysten myötä. On tarpeen tarkastella investointimenojen, velkaantumisen ja taksapolitiikan tasapainoa. Nykyisen kaltaisen investointitason jatkuminen tuo merkittävää painetta asiakasmaksujen korotuksille.

Taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2020	ENN 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	2 605 921	2 753 987	2 851 219	2 906 768	2 957 303
Oma pääoma	736 589	764 200	766 197	765 962	767 090
Pitkäaikainen vieras pääoma (korollinen)	1 711 930	1 834 756	1 912 870	1 960 084	1 982 980
- lainat jäsenkunnilta	1 146 002	1 146 002	1 132 002	1 118 002	1 086 059
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	565 928	688 753	780 868	842 082	896 920
Omavaraisuusaste (%)	27,6 %	27,3 %	26,6 %	26,2 %	26,0 %

Lähivuosien suurten investointien takia HSY:n omavaraisuusaste heikkenee suunnitelmakausilla, ollen vuoden 2024 lopussa 26,0 %, kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 27,6 %. Suunnitelmakauden osin ylijäämäiset tulokset kasvattavat omaa pääomaa, mutta vieraan pääoman kasvu suunniteltujen investointien rahoittamiseksi tarvittavalla ulkopuolisella lainarahoituksella heikentää omavaraisuutta.

3.4 Sitovat määrärahat

Vesihuolto	TA 2022
Toimintamenot	119 833
Investointimenot (netto)	198 000
Jätehuolto	
Toimintamenot	86 332
Investointimenot (netto)	22 350

4 Henkilöstö

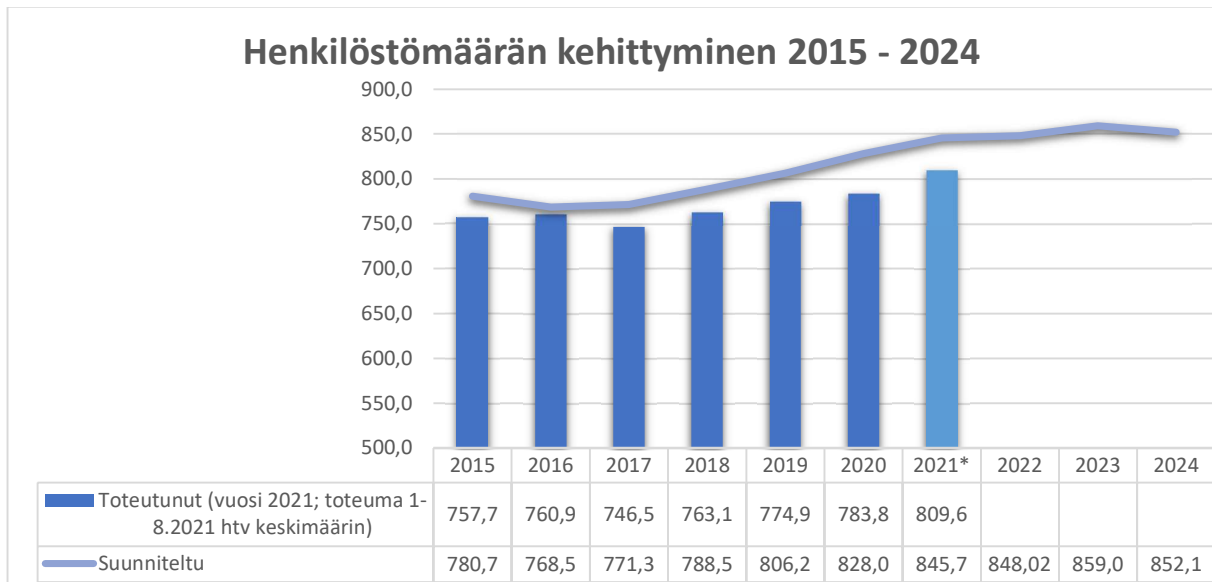
4.1 Tavoitteet

Tärkeänä strategisena päämääränä on parantaa johtamisen ja esihenkilötyön laatua. Tätä varten laaditaan pidemmän aikavälin kehittämissuunnitelma, jonka pohjalta järjestelmällisesti ja suunnitelmallisesti kehitetään johtamista johtoryhmien roolien ja osaamisen kehittämisen kautta sekä esihenkilöiden osaamista kehittämällä. Prosessien sujuvoittamisen ja uuden HR-toimintamallin myötä esihenkilötyön tuki vahvistuu. Uudessa mallissa kiinnitetään myös enemmän huomiota strategiseen henkilöstöjohtamiseen.

Strategian toteuttamiseksi suunnitellaan tarvittavia uusia toimenpiteitä ja jatketaan jo meneillään olevia teemoja strategian edellyttämien uusien tietojen ja taitojen kehittämiseksi. HSY:lle tärkeän työnantajakuvan parantamiseksi työtä jatketaan mm. työnantajamielikuva-analyysin pohjalta valittavilla toimilla. Osaamisen kehittämisessä tärkeänä painopistealueena on digiosaamisen kehittäminen. Työ- ja vuorovaikutuskulttuurin kehittäminen osana päivittäistä työskentelyä sekä HSY:n yhteisen kulttuurikäsikirjan kautta edistää omalta osaltaan strategian toteutumista.

4.2 Henkilöstömäärän kehittyminen

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu henkilöstösuunnitelmassa 2022 – 2024. Henkilöstösuunnitelman vuoden 2022 keskimääräinen henkilöstömäärä on yhteensä 848 htv.

5 Toimialakohtaiset erittelyt

5.1 Vesihuolto

5.1.1 Toiminta

Vesihuollon toimiala tuottaa korkealaatuista juomavettä yli miljoonalle pääkaupunkiseudun asukkaalle, viemäri jätevedet ja hulevedet sekä puhdistaa tehokkaasti kaupunkilaisten ja teollisuuden jätevedet. Toimintaa kehitetään suunnittelukautena muun muassa parantamalla omaisuuden hallintaa, edistämällä tiedon hyödyntämistä ja tiedolla johtamista sekä vähentämällä päästöjä mereen ja ilmakehään. Vesihuollon toimiala on edelläkävijä resurssitehokkuuden parantamisessa, ja tutkimusyhteistyö on aktiivista.

Suunnittelukautena otetaan käyttöön Blominmäen jätevedenpuhdistamo ja jatketaan sekaviemäroidyn viemäriverkoston eriyttämistä. Näiden toimenpiteiden arvioidaan vähentävän päästöjä mereen jo suunnittelukaudella. Vedensyötön toimintavarmuuden kehittämistä jatketaan mm. toteuttamalla toisistaan riippumattomia syöttöyhteyksiä Vantaalla. Valitettavasti eräitä sekä sekaviemärointiä vähentäviä että vedenjakelun varmuutta lisääviä hankkeita on jouduttu siirtämään aikajanalla eteenpäin investointibudjetin kasvun rajoittamiseksi.

Talouden tasapainottamisen kannalta keskeisiä toimenpiteitä ovat laskuttamattoman veden määrän vähentäminen vuotovesistrategian mukaisilla toimenpiteillä sekä omaisuuden hallinnan kehittäminen. Laitosomaisuuden hallinnassa keskitytään vuonna 2022 kunnossapidon tehostamiseen vuonna 2021 käyttöönotettua järjestelmää täysimääräisesti hyödyntämällä. Investointitaso jatkuu korkeana koko TTS-kauden. Erityisesti jäsenkuntien suuret raidehankkeet (Kruunusillat- ja Kalasatama-hankkeet) käynnistyessään pitävät HSY:n vesihuollon kaupunkilähtöiset investoinnit korkealla tasolla koko suunnitelmakauden. Tämä johtaa valittujen vesihuoltolähtöisten hankkeiden aloitusten siirtoihin. Toteutettavista vesihuoltolähtöisistä hankkeista suunnittelukaudella merkittäviä ovat esimerkiksi juuri käynnistynyt Pitäjänmäen (Marttilan) alueen alue- ja tonttijohtosaneerauksen pilot-hanke sekä Blominmäen käyttöönottoon liittyvien viemärikääntöjen sarja Espoossa.

Suunnittelukaudella käyttöön saatavien, investointien hallintaan kehitettyjen työkalujen avulla on tavoitteena helpottaa projektipäälliköiden työtä, parantaa investointien ajantasaista seurantaa ja tehostaa laajana jatkuvan investointiohjelman hallintaa.

Suunnitelmakaudelle ei ole odotettavissa merkittäviä toimintaan vaikuttavia lainsäädännöllisiä muutoksia.

Strategiset hankkeet

Strateginen hanke	Hankkeen kuvaus
Seudullinen vedentuotannon ja jakelun varmistaminen ja tehostaminen	Seudullisen vedentuotannon ja -jakelun varmistamiseksi ja tehostamiseksi toteutettavia hankkeita

Toimenpiteet 2022:

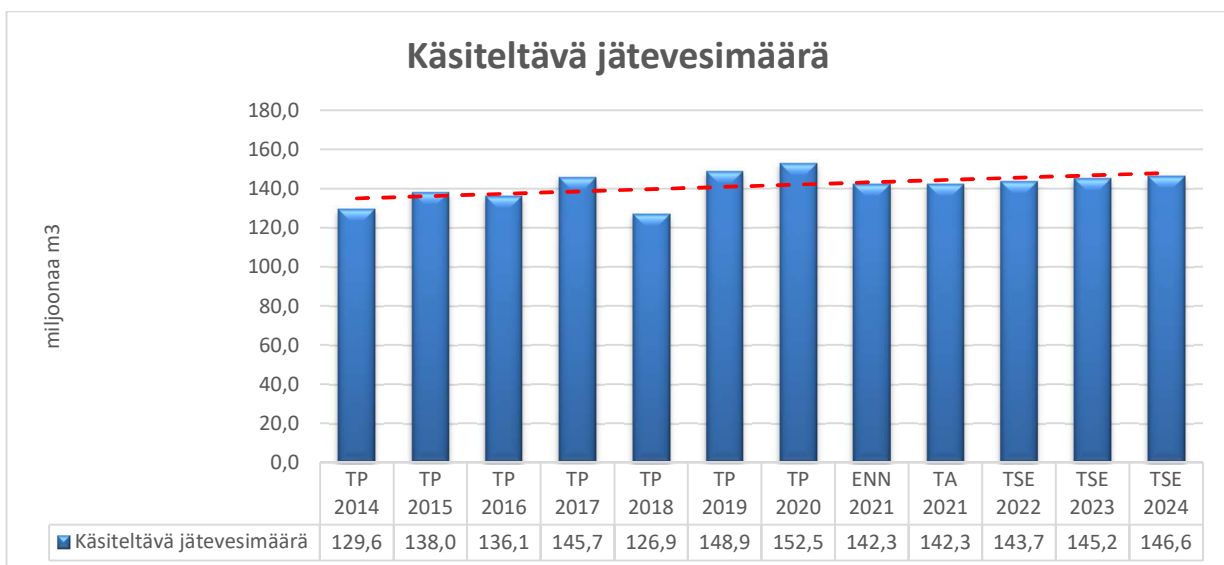
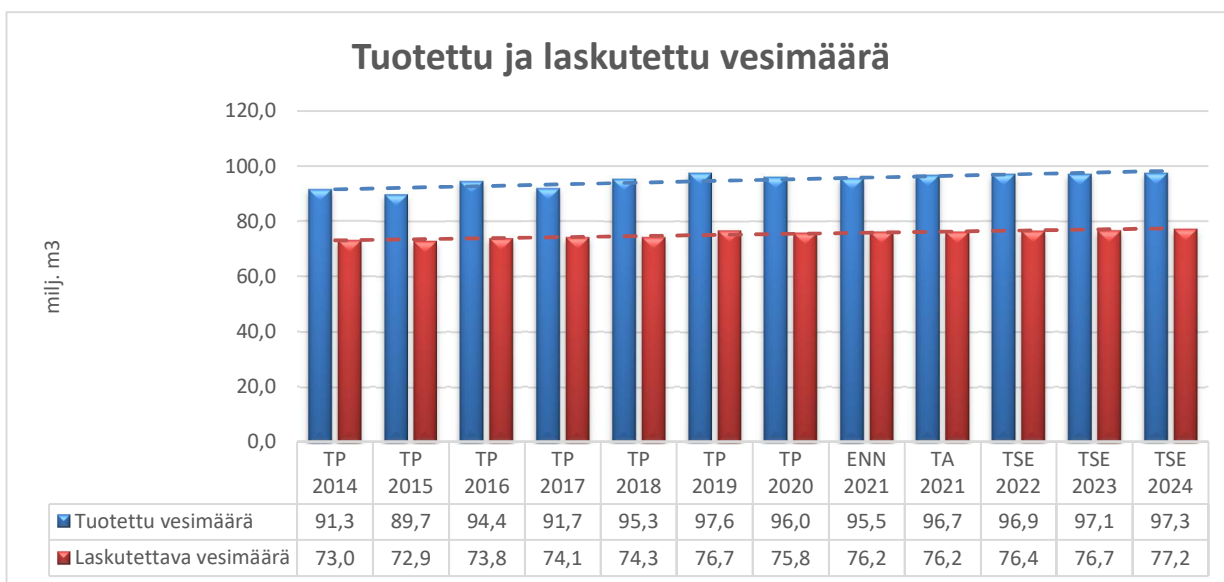
- Pitkälaitoksen vesilaitoksen kapasiteetin laajennuksen rakentaminen on käynnissä

- Tutkimus kalvosuodatuksen soveltuvuudesta tulevaisuuden vedentuotantoprosessiksi jatkuu
- Käynnistetään Laitosmittakaavaisen koeajolaitteiston suunnittelu

Strateginen hanke	Hankkeen kuvaus
Blominmäen jätevedenpuhdistamo	Kuormituksen kasvuun ja tiukentuviin lupavaatimuksiin vastaava uusi kallio puhdistamo, joka korvaa Suomenojan jätevedenpuhdistamon

Toimenpiteet 2022:

- Blominmäen puhdistamon rakennusvaihe päättyy
- Viemäriverkostosta jätevedet käännetään puhdistamon tulotunneliin kolmessa vaiheessa
- Jäteveden puhdistus- ja lietteen käsittelyprosessit käynnistyvät

5.1.2 Investoinnit

Vesihuollon investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2020	ENN 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	Muutos-%
						2022/2021
KAUPUNKILÄHTÖISET INVESTOINNIT						
Toiminta-alueen laajentuminen ja kaavoitus	67 210	49 885	58 350	57 600	55 750	17,0 %
1 Kaavoituksen mukainen laajentuminen (alueverkot)	45 836	30 045	32 500	32 500	32 500	8,2 %
2 Laajentuminen haja-asutusalueille	2 020	2 450	4 500	3 450	2 200	83,7 %
3 Johtosiirrot	19 353	17 390	21 350	21 650	21 050	22,8 %
VESIHUOLTOLÄHTÖISET HANKKEET						
Vedenhankinta ja puhdistus	11 236	15 962	9 710	10 500	10 200	-39,2 %
4 Vedenhankinnan uudisinvestoinnit	70	0	0	0	0	-
5 Vedenhankinnan saneerausinvestoinnit	342	80	1 510	1 400	1 000	1787,5 %
6 Vedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit	157	0	0	0	0	-
- Pitkääkoski	74	0	0	0	0	-
- Vanhakaupunki	83	0	0	0	0	-
- Muut uudisinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
7 Vedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit	10 667	15 882	8 200	9 100	9 200	-48,4 %
Vedenjakelu ja viemärointi	55 343	75 009	100 910	100 200	104 375	34,5 %
8 Vedenjakelun uudisinvestoinnit	13 395	10 601	13 500	11 700	15 800	27,3 %
9 Viemäroinnin uudisinvestoinnit	11 781	11 910	19 625	14 000	17 000	64,8 %
10 Verkostojen saneerausinvestoinnit	27 688	47 448	61 430	67 555	65 080	29,5 %
11 Vedenjakelun laitteiden saneerausinvestoinnit	729	2 450	3 660	4 300	3 800	49,4 %
12 Viemäroinnin laitteiden saneerausinvestoinnit	1 751	2 600	2 695	2 645	2 695	3,7 %
Jätevedenpuhdistus	125 610	87 400	23 730	5 580	8 830	-72,8 %
13 Jätevedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit	122 474	85 000	18 500	1 130	1 130	-78,2 %
- Blominmäki	122 452	85 000	18 500	0	0	-78,2 %
- Viikinmäki (kapasiteetti ja laatu)	22	0	0	1 130	1 130	-
14 Jätevedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit	3 136	2 400	5 230	3 950	6 700	117,9 %
15 Purkutunneleiden uudisinvestoinnit	0	0	0	500	1 000	-
16 Purkutunneleiden saneerausinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
Muut investoinnit (irtamisto, kiinteistöt ym)	3 241	5 210	6 050	3 580	5 960	16,1 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-4 550	-600	-750	-750	-750	25,0 %
Vesihuollon investoinnit yhteensä	262 640	232 866	198 000	176 710	184 365	-15,0 %

Merkittävä muutos investointitasoon suunnitelmakaudella johtuu Blominmäen jätevedenpuhdistamon valmistumisesta, mikä pudottaa vesihuollon kokonaisinvestointien määrän suunnitelmakauden vuosilla lähemmäksi pitkän ajan keskiarvoa eli alle 200 milj. euron vuosittaisen tason. Vesihuollon investointien taso säilyy suunnitelmakaudella kuitenkin aiemmin arvioitua (mm. 10 vuoden investointiohjelma) korkeammalla

tasolla johtuen pääosin jäsenkuntien aiemmin arvioitua korkeampana säilyvästä infrastruktuuri-investointien tasosta. Erityisesti suuret raidehankkeet käynnistyessään nostavat näiden investointien määrää. Tämä nostaa erityisesti johtosiirtojen (kori 3) ja osin verkostojen saneerausinvestointien (kori 10) kustannuksia. Suunnitelmakaudella alkavat Kruunusillat- ja Kalasatama-hankkeet ovat tyyppiesimerkkejä kauden raidehankkeista. Kaavoituksen mukainen laajentuminen (kori 1) säilyy vakaana korkealla tasolla.

Kaupunkilähtöisten investointien säilyessä suurina on HSY:n vesihuolto joutunut siirtämään eteenpäin useita vesihuoltolähtöisiä hankkeita. Tästä huolimatta vesihuoltolähtöisten investointien taso säilyy suhteellisen vakaana. Tämä johtuu nyt käynnissä ja käynnistymässä olevista muutamasta suuresta hankekokonaisuudesta, joiden viivästyttäminen on hankalaa tai epätarkoituksenmukaista. Esimerkkeinä mainittakoon Blominmäen käyttöönottoon liittyvät viemärikäännöt, Vantaan vedenjakelun vahvistamiseen liittyvät strategiset hankkeet sekä yhteishankkeet jäsenkuntien kanssa kuten esimerkiksi Laajalahti – Otaniemi hanke, jossa on sekä Espoon että HSY:n hankkeita. Nämä on aikataulutettu yhteistyössä niin, että muodostuu järkevä investointikokonaisuus.

Vedenpuhdistuksen saneerausinvestoinneissa (kori 7) on käynnissä mm. Pitkälän vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteetin nosto ja perusparannus, Pitkälän pk 1 rakennussaneeraus sekä Vanhakaupungin selkeytyshallin vesikaton ja julkisivujen saneeraus. Nämä hankkeet jatkuvat vaihe vaiheelta myös tällä suunnittelukaudella.

Vedenjakelun uudisinvestoinneissa (kori 8) vahvistetaan mm. Helsinki-Vantaa lentoaseman suunnan vedenjakelua. Viemäroinnin uudisinvestoinneissa (kori 9) Aleksis Kiven kadun alueella tehdään merkittäviä viemäroinnin uudistamisia, joihin liittyy myös sekaviemäroinnin eriyttämisiä.

Alueverkoston (kori 1) rakentaminen jatkuu kaudella vilkkaana. Haja-asutusalueen (kori 2) suurimpia kohteita ovat Kiilan, Riipilän ja Reunan alueet. Suuria kaupunkilähtöisiä saneerauksia (kori 10) tehdään em. suurten raidehankkeiden lisäksi erityisesti Helsingissä, jossa rakennetaan useita kokoojakatuja kuten Kasin ratikan katuja, Mäkelänkatua, Mannerheimintietä ja Aleksis Kiven kadun aluetta.

5.1.3 Talous

Vesihuollon tuloslaskelma

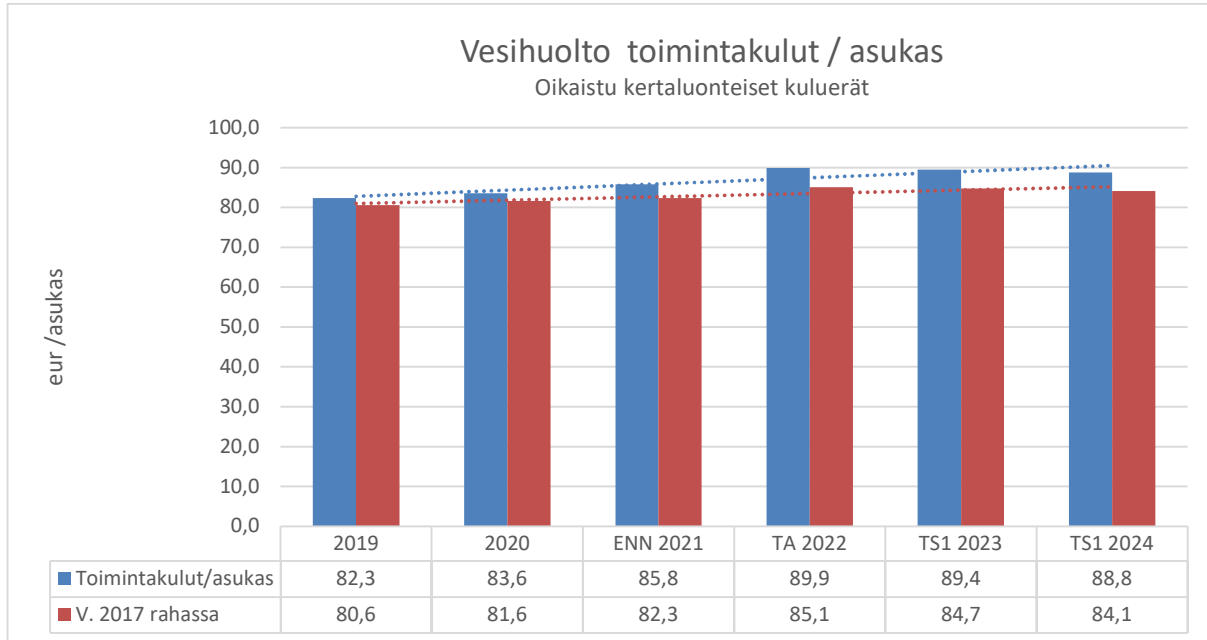
x 1 000 euroa						Muutos-%
	TP 2020	ENN 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	2022/2021
TOIMINTATULOT	284 313	290 830	295 589	302 255	306 529	1,6 %
Myyntituotot	281 653	289 026	293 644	300 310	304 584	1,6 %
Kuntaosuudet	0	0	0	0	0	-
Muut tuotot	2 659	1 804	1 945	1 945	1 945	7,8 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 258	2 300	2 200	2 200	2 200	-4,3 %
TOIMINTAMENOT	-98 455	-107 485	-119 833	-110 690	-111 319	11,5 %
Henkilöstömenot	-26 173	-26 526	-27 848	-28 320	-28 161	5,0 %
Palvelujen ostot	-40 025	-46 581	-49 595	-48 719	-49 164	6,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-24 990	-25 403	-27 941	-28 118	-28 418	10,0 %
Muut toimintakulut	-7 267	-8 975	-14 449	-5 533	-5 576	61,0 %
TOIMINTAKATE	188 115	185 645	177 956	193 765	197 410	-4,1 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-64 751	-68 167	-65 756	-67 252	-66 056	-3,5 %
VUOSIKATE	123 364	117 478	112 200	126 513	131 354	-4,5 %
POISTOT	-101 140	-90 716	-109 281	-126 837	-131 766	20,5 %
TILIKAUDEN TULOS	22 224	26 762	2 919	-324	-412	-89,1 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	0	0	0	0	0	-
TULOVEROT	-2 183	-1 800	-512	0	0	-71,6 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	20 042	24 962	2 407	-324	-412	-90,4 %
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	295,6 %	276,5 %	251,3 %	278,6 %	280,9 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista	58,5 %	55,7 %	53,2 %	60,0 %	62,3 %	

Volyyymiennuste vesihuollon laskutukselle on 0,5% vuosittaista kasvua. Käyttö- ja perusmaksuihin esitetään talousarviovuodelle korotusta yhteensä 3,3%: inflaatio 1,6% ja reaalikorotus 1,7%. Perusmaksutuottoihin on arvioitu noin 1,0 milj. euron takautuvasti maksettava palautus, johtuen hulevesiviemärintialueen päivityksestä. Suunnitelmavuosille 2023 ja 2024 on huomioitu reaalikorotus 2% (Talousmalli 2020) sekä vuodelle 2023 peruspääoman koron kompensationsa 0,9%. Liittymismaksut ovat edelleen korkealla tasolla, mutta niiden arvioidaan laskevan rakentamisen kiihkeimmän kasvun vuosista. Kaupunkien maksama korvaus yleisten alueiden hulevesistä jatkuu sopimuksen puitteissa ollen 7,2 milj. euroa/vuosi.

Blominmäen laitoksen käyttöönotto vuonna 2022 nostaa kuluja, kun toiminnassa on sekä Suomenojan että Blominmäen laitokset. Lisäksi energia-, kemikaali- ja tarvikkeekustannukset nousevat voimakkaasti koronan jälkeisenä aikana. Vuoden 2021 aikana selviää, kuinka paljon Finnoin pilaantuneiden maiden poistoista sekä Hiekkaharjun vesitornin purkukustannuksia kohdistuu kuluvalle vuodelle. Tämän lisäksi v.2022 Hiekkaharjun

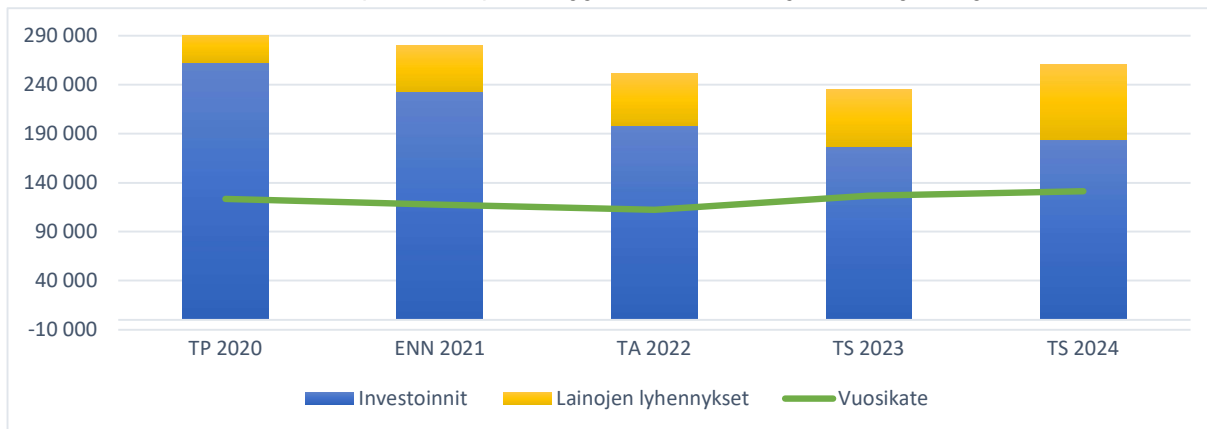
arvioitu lisäkustannus 4,0 milj. euroa toteutuisi vuodelle 2021 tehdyn vastaavan varauksen mukaisesti. Kun Blominmäen jätevedenpuhdistuslaitos otetaan käyttöön, vuodelle 2023 ja 2024 on kuluissa huomioitu Suomenojan laitoksen purkukustannusta 5 milj. euroa molempina vuosina (varaus 10 milj. euroa vuodelle 2022). Poistot ja rahoituskulut perustuvat TTS-kaudelle esitettyihin investointeihin, jotka ovat kasvaneet investointiohjelmasta (5/2020). Blominmäen laitoksen käyttöönoton myötä poistot kasvavat merkittävästi vuodesta 2022 eteenpäin.

Vesihuollon tuottavuuden kehitys

Vesihuollon tuottavuuden kehittymistä kuvaa vesihuollon toimintamenojen ja jäsenkaupunkien asukasmäärän suhde. Nykyinen mittari vaatii jatkossa laskentaperiaatteiden tarkastelua. Se ei huomioi esim. kasvaneen rakentamisen tuomaa lisätuottoa, josta samanaikaisesti liitostöiden kautta syntyy kustannuksia. Lisäksi vesihuolto palvelee osittain myös naapurikuntia, jota ei ole huomioitu asukasmäärissä. Vesihuollon tuottavuusohjelman toimenpiteet löytyvät liitteestä.

Vesihuollon tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys investointien ja lainanlyhennyksen maksamiseen

Vesihuollon rahoituslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2020	ENN 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tulorahoitus					
Vuosikate	123 364	117 478	112 200	126 513	131 354
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-5 880	-3 000	3 488	-5 000	-5 000
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-267 190	-233 466	-198 750	-177 460	-185 115
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 550	600	750	750	750
Investointien korjauserät	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-145 156	-118 388	-82 312	-55 197	-58 011
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	135 000	166 600	137 700	112 950	133 200
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-32 409	-47 214	-53 347	-58 012	-76 276
Lyhytaikaisten lainojen muutos	37 887	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-23 482	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	116 996	119 386	84 353	54 938	56 924

Vesihuollon taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2020	ENN 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	2 385 287	2 527 437	2 616 156	2 666 029	2 718 628
Oma pääoma	600 012	624 974	627 381	627 058	626 646
Pitkäaikainen vieras pääoma (korollinen)	1 645 181	1 764 567	1 834 920	1 875 858	1 900 839
- lainat jäsenkunnilta	1 146 002	1 146 002	1 132 002	1 118 002	1 086 059
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	499 179	618 565	702 918	757 856	814 780
Omavaraisuusaste (%)	25,0 %	24,6 %	24,0 %	23,6 %	23,5 %

5.2 Jätehuolto

5.2.1 Toiminta

Jätelain laaja uudistus tuli voimaan 19.7.2021. Uudistukseen keskeisesti liittyvät asetukset ovat vielä valmisteluvaiheessa ja arvion mukaan ne tulisivat voimaan loppuvuoden 2021 aikana. Laajan uudistuksen keskeisimmät muutokset liittyvät jätteiden kierrätyksen lisäämiseen. Kiinteistöjen erilliskeräysvelvoiterajat säädetään jatkossa jäteasetuksessa. Asetuksen säätämistä tasosta voidaan poiketa kunnan jätehuoltomääräyksillä, mikäli jokin jätelaissa säädetyistä poikkeuserusteista täyttyy. Asetusehdotuksen mukainen taajama-alueiden viiden huoneiston erilliskeräysvelvoiteraja pakkausjätteille tulisi voimaan heinäkuussa 2023 ja yhden huoneiston biojätteen erilliskeräysvelvoiteraja yli 10 000 asukkaan taajamissa heinäkuussa 2024. Uudistuksessa säädettiin kunnan vastuulle järjestää bio- ja pakkausjätteiden kiinteistöittäin kuljetus siirtymäajan jälkeen suoraan lain nojalla niissä kunnissa, joissa jätteiden kuljetus on kunnan päätöksellä siirretty kiinteistön haltijan vastuulle. Lisäksi uudistukseen sisältyy kunnille ja pakkausten tuottajille säädetty velvoite järjestää pakkausjätteiden keräys yhteistoiminnassa siten, että pakkausten tuottajat vastaavat 80 % koko pakkausjätehuollon kustannuksista. Yhteistyömallissa kunta kerää pakkausjätteen kiinteistöiltä ja tuottaja korvaa valtakunnallisen sopimuksen mukaisesti kustannuksia kunnalle. Kunta hyvittää tuottajan korvauksen jätemaksussa asukkaalle. Osapuolten tulee allekirjoittaa yhteistyötä koskeva laaja valtakunnallinen sopimus vuoden 2021 loppuun mennessä. Tuottajien korvausvastuu tulee voimaan 1.7.2023. Lisäksi kunnalle on säädetty velvoite järjestää tekstiilijätteen erilliskeräys vuoden 2023 alusta lukien aluekeräyksenä. Uudistuksessa säädettiin myös tarkennettuja menettelyitä jätteenkuljetuspalveluiden hankintaan, jotka vastaavat pääsääntöisesti HSY:n nykyisiä hankintakäytäntöjä. Lisäksi uudistus lisää erilaisia raportointivelvoitteita, edellyttää kompostirekisterin perustamista, säätää sähköisen siirtoasiakirjan käyttöön otosta ym. jätehuollon toimintaan vaikuttavia muutoksia.

Uudistus ei vaikuta jätteenkuljetusjärjestelmään HSY:n alueella eikä muuta nykyistä toimintamallia, jossa HSY kerää vastuulleen kuuluvilta kiinteistöiltä sekä kiinteät jätteet että sako- ja umpikaivolietteet. Uudistuksen myötä HSY:ssä käynnistetään jätehuoltomääräysten tarkistus uusista erilliskeräysvelvoiterajoista päättämiseksi. Tekstiilijätteen aluekeräyksen järjestämistapoja selvitetään. Pakkausjätteen tuottajilta saatavat korvaukset näkyvät jatkossa pakkausjätteiden tyhjennyshintojen laskuna ja HSY:n taksan ohjaavuus vahventuu. Ehdotuksen kokonaisvaikutuksia HSY:n talouteen tarkennetaan siinä vaiheessa, kun muutettavien säännösten lopullinen sisältö on tiedossa.

Jätelain uudistus ei muuta merkittävästi kuljetuspalveluiden hankkimien palveluiden kilpailutusta. Uutena vaatimuksena nykyisiin kilpailutusikäytänteisiin tulee vaatimus markkinakartoituksen tekemisestä ennen kilpailutusta 1.7.2022 alkaen. Jättekuljetusten kilpailutuksissa pyritään siihen, että kilpailu on tasavertaista kaikille osallistujille ja yrityksen koko ei rajoita mahdollisuutta osallistua kilpailutuksiin. Tätä auttaa myös se, että sekajäteastiat siirretään urakoitsijoilta HSY:n omistukseen. Astiat rasittavat tarjoajien taloutta ja urakkajakso on astioiden käyttöikäen nähden lyhyt. Kilpailuneutraaliteetin näkökulmasta on hyvä, että astiat ovat HSY:n omistuksessa. Tämä mahdollistaa myös jäteastioiden mahdollisimman pitkän käyttöiän.

Sekajäteastiat ovat volyymitään ylivoimaisesti isoin tuoteryhmä. Jotta kaikkien jätelajien kokonaisuutta pystytään hallinnoimaan ja vastaamaan asiakaskysyntään, on vuoden 2021 heinäkuussa avattu Seutulaan uusi astiahalli nykyisen Kivikon astiahallin rinnalle. Nykytilanteessa astiajakelu on osittain hajautettu alueen kuljetusurakoitsijalle ja osin HSY:lle. Kun asiakaskiinteistö tarvitsee kiinteistöille astioita, on hyvin

todennäköistä, että samalla kiinteistöillä käy useampi eri urakoitsija toimittamassa astioita. Tämä ei ole asiakkaan, ympäristön eikä tehokkuuden näkökulmasta paras tapa toimia. Tulevaisuudessa kiinteistöille tapahtuva astiajakelu tulee tapahtumaan HSY:n ohjaamana. Tällä pystytään tehostamaan astiajakelua merkittävästi nykytilanteeseen nähden ja varmistamaan, että astiat ovat paikalla asiakaskiinteistöillä sovitusti, kun astiat saadaan toimitettua yhden urakoitsijan yhdellä kuljetuksella perille.

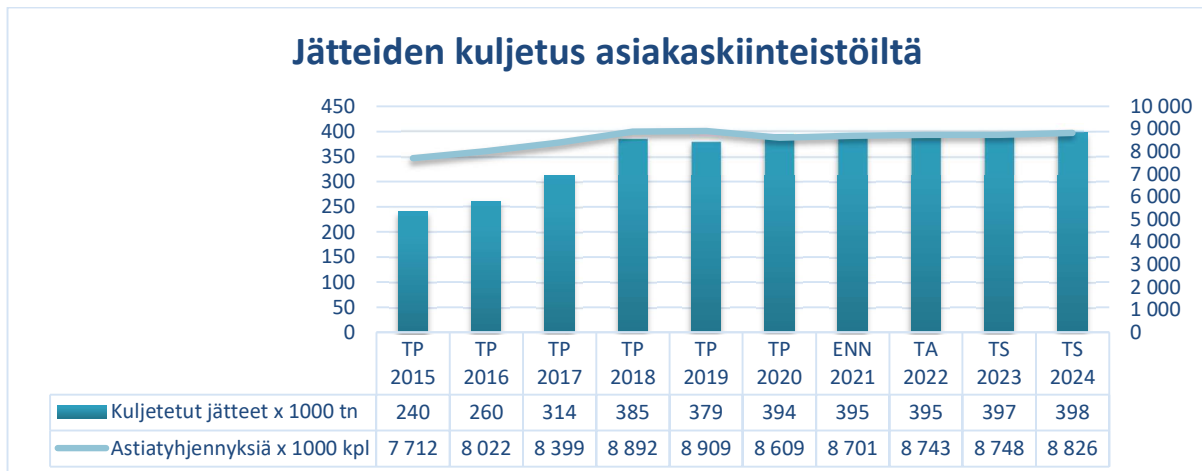
Edellä mainitut muutokset lisäävät HSY:n omaa työmäärää, mutta vastaavasti saavutettavat hyödyt nykyiseen nähden ovat huomattavasti suuremmat.

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa jatketaan toimia, joiden tavoitteena on parantaa ympäristön tilaa. Tällaisia toimia ovat muun muassa biokierrätystoimintojen hajupäästöjen vähentämiseksi tehdyn toimenpidesuunnitelman mukaiset työt ja kasvihuonekaasujen vähentäminen kaatopaikkojen sulkemistoimenpiteillä. Lisäksi kaasunkeräysjärjestelmää saneerataan ja jatketaan energiansäästötoimenpiteitä sekä tehostetaan vesienhallintaa ottamalla käyttöön uutta tasausallaskapasiteettiä ja hulevesien biosuodatusjärjestelmä. Rakennetun infran tehokkaaksi hyödyntämiseksi jatketaan Ekomo-yhteistyön laajentamista yritysten kanssa.

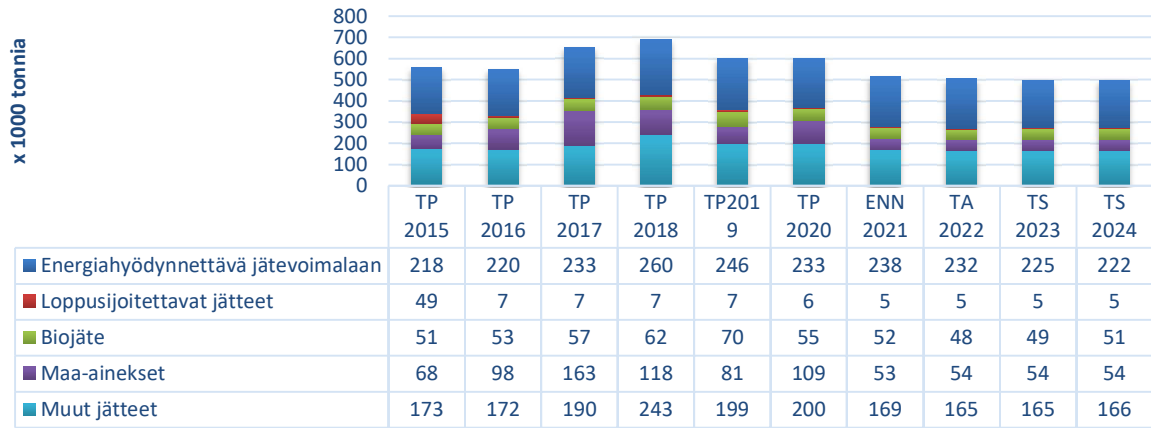
Sortti-asemien toimintaa sujuvoitetaan ja palvelutasoa parannetaan muun muassa ottamalla käyttöön uusi Sortti-pienasema sekä tarkastelemalla viikonloppuaukioloaikoja nyt käynnissä olevan Konalan Sortti-aseman viikonloppuaukiolokokeilun pohjalta. Sortti-asematoiminnan uusien konseptien ja digitalisaation kehittämistä jatketaan talousarviokaudella.

Yhdyskunta- ja kotitalousjätteen kierrätysasteen tavoitetasoksi vuodelle 2022 on asetettu 54 %. Kierrätysasteen laskentasaäntöjä on muutettu EU:n tasolla ja kansallisesti muun ohella siten, että laskennassa huomioidaan jätteiden käsittelyssä syntyvien rejektien määrä, joka laskee kierrätysastelukua HSY:n tapauksessa noin kaksi prosenttiyksikköä.

Uusin kierrätysasteen seurantatulokset on saatavissa vuodelta 2020. Tuloksen perusteella kotitalousjätteen kierrätysaste jää vuoden 2020 osalta 45,4 %:iin (ko. vuoden tavoite oli 50 %). Tuloksen perusteella edellisvuoteen verrattuna jätteiden lajitteluaktiivisuus näyttäisi laskeneen. Pääkaupunkiseudun kotitalouksien jätteiden erilliskeräys ja edelleen kierrätys on kuitenkin tehostunut muun muassa erilliskerättyjen kartongin ja muovin määrien perusteella. Uusien vuoden 2021 alusta voimaanastuneiden erilliskeräysvelvoitteiden seurauksena lajittelu ja kierrätys tulee edelleen tehostumaan. Vuoden 2022 aikana tullaan laatimaan kierrätysastetta paremmin kuvaavia tunnuslukuja.

Jätteiden käsittely ja energiahyödyntäminen

5.2.2 Investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2020	ENN 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	Muutos- % 2022/2021
ALUEPALVELULÄHTÖISET INVESTOINNIT	2 980	3 726	4 480	4 230	2 655	20,2 %
1 Sortiasemien rakentaminen (uudet)	48	820	750	0	1 025	-8,5 %
2 Aluepalvelujen korjaus- ja täydennystyöt	2 218	2 285	2 800	3 400	780	22,5 %
3 Aluepalvelujen kalustohankinnat ja aluekeräysverkosto	715	621	930	830	850	49,8 %
KÄSITTELYPALVELULÄHTÖISET INVESTOINNIT						
Ympäristövaikutusten hallinta	2 709	4 087	4 250	4 100	1 800	4,0 %
4 Kaatopaikkakaasun keräys ja hyödyntäminen	110	631	600	1 800	350	-4,9 %
5 Vesien keräys ja johtaminen	657	979	2 550	950	100	160,5 %
6 Viimeistelyrakenteet	1 943	2 477	1 100	1 350	1 350	-55,6 %
Alueiden ja toimintojen kehittäminen ja niiden vaatimat investoinnit	7 582	7 427	8 870	9 000	6 280	19,4 %
7 Biojätteen käsittely	4 488	3 363	2 950	3 650	3 400	-12,3 %
8 Ämmäsuon laajennusalue	892	217	1 700	3 000	750	683,4 %
9 Infran kehittäminen ja sen vaatimat investoinnit	2 077	3 627	3 800	1 700	1 950	4,8 %
10 Käsittelypalvelujen koneet ja laitteet ja rakennukset	124	120	170	120	50	41,7 %
11 Energia- ja materiaalihokkuusinvestoinnit	0	100	250	530	130	150,0 %
MUUT INVESTOINNIT						
Kuljetuspalvelulähtöiset investoinnit	1 015	2 290	1 800	1 200	1 000	-21,4 %
12 Jätteenkuljetuksen kalustohankinnat	1 015	2 290	1 800	1 200	1 000	-21,4 %
Muut toimintaa tukevat investoinnit	3 008	4 878	2 950	2 560	1 250	-39,5 %
13 Maahankinnat	0	0	200	1 000	500	-
14 Muut investoinnit	3 008	4 878	2 750	1 560	750	-43,6 %
Jätehuollon investoinnit yhteensä	17 288	22 408	22 350	21 090	12 985	-0,3 %

Aluepalvelulähtöisissä investoinneissa jatketaan talousarviovuonna yhteistyötä Kierrätyskeskuksen kanssa. Ensimmäinen Sortti-pienasema valmistuu vuoden 2021 lopussa Koivukylän Kierrätyskeskuksen yhteyteen ja talousarviovuonna on varauduttu toteuttamaan seuraava Sortti-pienasema Espoon Nihtisillan kierrätystavaratalon läheisyyteen. Talousarviovuonna käynnistetään myös uuden Sortin tukikohtarakennuksen rakennustyöt ja jatketaan Kivikon vaarallisen jätteen varaston saneeraustöitä hallituksen hyväksymien hankesuunnitelmien mukaisesti. Lisäksi suunnitelmakaudella toteutetaan Kivikon vuosittaiset korjaus- ja täydennystyöt. Sortti-asemille haetaan talousarviovuonna aktiivisesti myös uusia rakennuspaikkoja ja jatketaan Sortti-konseptien kehitystyötä.

Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit keskittyvät jätteenkäsittelykeskuksen toiminnan varmistamiseen ja ympäristöhaittojen minimoimiseen. Talousarviovuonna toteutetaan jätteiden loppusijoitusalueiden tiiviitä pintarakenteita ja maisemoidaan kaatopaikka-alueita ympäristölupien mukaisesti. Hule- ja suotovesien tasauskapasiteettia lisätään käynnistämällä uuden jätevesien tasausaltaan (TAL 12) rakennustyöt ja lisäämällä loppusijoitusalueiden sekä kentillä muodostuvien vesien ohjausjärjestelmiä. Lisäksi toteutetaan kaasun- ja vesienhallinnan automaatio- ja sähkösaneeraukset, joilla korvataan vanhentuneita järjestelmiä. Talousarviovuonna valmistaudutaan ohjaamaan biokaasulaitoksen mädäte maatalouskäyttöön toteuttamalla vaadittavat selvitykset ja käynnistämällä laitteistoinvestoinnit. Ämmässuon lämpötaloutta parannetaan varautumalla investoimaan kompostointilaitoksen lämpimän poistoilman hyödyntämiseen alueen kaukolämpöverkossa. Tällä hukkalämmön talteenottojärjestelmällä estetään samalla toiminnasta aiheutuvien hajujen leviämistä ympäristöön. Talousarviovuonna selvitetään myös biojätteen tunnelikompostointiajan lisäämistä niin, että biojäte on mahdollista kompostoida nykyistä pidempään sisätiloissa. Lisäksi tehdään biojätteen käsittelylaitosten vuosittaiset ylläpito- ja kehittämissaneeraukset. Näillä toimilla pyritään mahdollisimman haitattomaan biojätteen käsittelyyn ja estetään hajujen leviämistä alueelta.

Blominmäen jätevesilietteen kehittyneisiin käsittelymenetelmiin tähtäävän lietteen pyrolyysin koetoimintalaitoksen rakennustyöt valmistuivat vuosien 2020-2021 vaihteessa. Koetoimintalaitosta testataan vuosina 2021-2022. Suunnitelmakaudella ei ole varauduttu täyden mittakaavan laitoksen rakentamiseen. Täyden mittakaavan laitoksen investointivarausta käsitellään investointiohjelman 2023-2032 hyväksymismenettelyn yhteydessä, kun koetoimintalaitoksen tulokset valmistuvat.

Suunnitelmavuonna käynnistetään käsittelypalvelulähtöisinä investointeina vaarallisen jätteen kaatopaikan uuden alueen (T2) rakennustyöt ja vanhan alueen (T1) sulkemisen valmistelutyöt. Talousarviovuonna on varauduttu myös käynnistämään kaatopaikkakaasun rikastamiseen tarvittavan polttoainesäiliön ja kaasunsyöttölaitteiston suunnittelu ja hankinta kaasun metaanipitoisuuden laskettua jätteenkäsittelykeskuksen lämpöenergian tarpeen ja kaasumootoreiden toiminnan kannalta liian alhaiselle tasolle.

Jätteiden kierrätystä kehitetään ja tuetaan toteuttamalla käsittelypalvelulähtöisinä investointeina käsittelykenttiä Ämmässuolle ja Seutulaan. Talousarviovuonna jatketaan Ämmässuon hyötykäyttöalueen laajentamista louhimalla ja esirakentamalla tulevia hyötykäyttökenttiä. Näiden kenttien rakenteissa on mahdollista hyödyntää jätevoimalan kuonaa. Lisäksi toteutetaan kierrätettävien jätteiden pienimuotoinen varastointihalli ja säilytetään sekä parannetaan Ämmässuon koneurakoitsijoille HSY:n järjestämiä sosiaalityö- ja nykyisen määräaikaisella rakennusluvalla toteutetun sosiaalityön rakennusluvan rauettua.

Jätehuollon kehittäminen tukee pitkän tähtäimen suunnittelua ja niihin liittyviä investointeja tavoitteena parantaa ympäristön tilaa, lisätä resurssitehokkuutta ja edistää uusiutuvan energian hyödyntämistä.

Poistotekstiilin keräys- ja jätteiden esikäsittelyhankkeissa selvitetään HSY-alueen jätevirtoja ja eri esikäsittelyvaihtoehtojen vaikutusta niiden kierrätysasteeseen. Hankkeet tuottavat tarvittavaa lähtötietoa jätteiden laitospohjaisen käsittelyn investointihankkeisiin. Materiaalitehokkuusinvestointina on talousarviovuonna varauduttu osallistumaan poistotekstiilin lajittelu- ja esikäsittelylaitteiston hankintaan niin, että lajittelu olisi mahdollista toteuttaa vuoden 2023 aikana joko itse tuotettuna tai vaihtoehtoisesti ostopalveluna.

Muut toimintaa tukevat investoinnit keskittyvät talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella lähinnä jäteastiahankintoihin, Seutulän alueen kehittämiseen kiertotalouden tarkoituksia ja jätehuollon operatiivisiin järjestelmäinvestointeihin. Lisäksi suunnitelmakaudella on varauduttu investoimaan tarvittaviin maanhankintoihin, joista Uuden Sortiaseman tontin maanhankinta ajoittuu vuodelle 2023.

Suunnitelmavuodelta 2024 on poistettu pyrolyysin täyden mittakaavan laitoksen hankinnan lisäksi tuulivoimalan investointivaraus. Näiden tarvetta tarkastellaan uudelleen investointiohjelman 2023-2032 laadinnan yhteydessä.

5.2.3 Talous

Jätehuollon tuloslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2020	ENN 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	Muutos-% 2022/2021
TOIMINTATULOT	101 111	101 350	100 718	101 499	103 184	-0,6 %
Myyntituotot	98 539	98 917	98 356	99 042	100 592	-0,6 %
Kuntaosuudet	0	0	0	0	0	-
Muut tuotot	2 572	2 433	2 362	2 457	2 592	-2,9 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	-
TOIMINTAMENOT	-80 254	-82 735	-86 332	-87 334	-88 606	4,3 %
Henkilöstömenot	-7 726	-8 714	-8 830	-8 957	-8 999	1,3 %
Palvelujen ostot	-66 923	-69 110	-72 833	-73 146	-74 326	5,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 573	-3 135	-3 052	-3 352	-3 566	-2,7 %
Muut toimintakulut	-3 032	-1 776	-1 618	-1 881	-1 715	-8,9 %
TOIMINTAKATE	20 857	18 615	14 386	14 165	14 578	-22,7 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	445	891	530	1 170	1 010	-40,5 %
VUOSIKATE	21 302	19 505	14 916	15 335	15 588	-23,5 %
POISTOT	-13 652	-17 237	-15 597	-15 206	-14 114	-9,5 %
TILIKAUDEN TULOS	7 650	2 268	-681	129	1 474	-130,0 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	592	592	487	113	65	-17,7 %
TULOVEROT	0	0	0	0	0	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	8 242	2 860	-194	242	1 539	-106,8 %
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	126,0 %	122,5 %	116,7 %	116,2 %	116,5 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista	110,8 %	101,5 %	77,6 %	79,8 %	81,1 %	

Jätehuollon toimintatuottojen arvioidaan kasvavan maltillisesti suunnitelmakaudella. Sekajätteen määrä vähenee, kun taas lajitellun jätteen määrän lisääntyä. Suoritemuutokset kompensoivat toisiaan ja kokonaisuudessaan niiden vaikutus toimialan talouteen olisi neutraali. Sortti-asemien asiakasmäärien arvioidaan edelleen kasvavan lisäten siten tuottoja.

Kulujen ennustetaan kasvavan suunnitelmakaudella muun muassa henkilökustannusten yleiskorotuksista ja palveluiden oston inflaatiokorotuksesta johtuen. Lisäksi menoja lisää muun muassa kuljetuskustannusten nousu ja Sortti-asemien laajennetuista aukioloajoista johtuvat kustannukset.

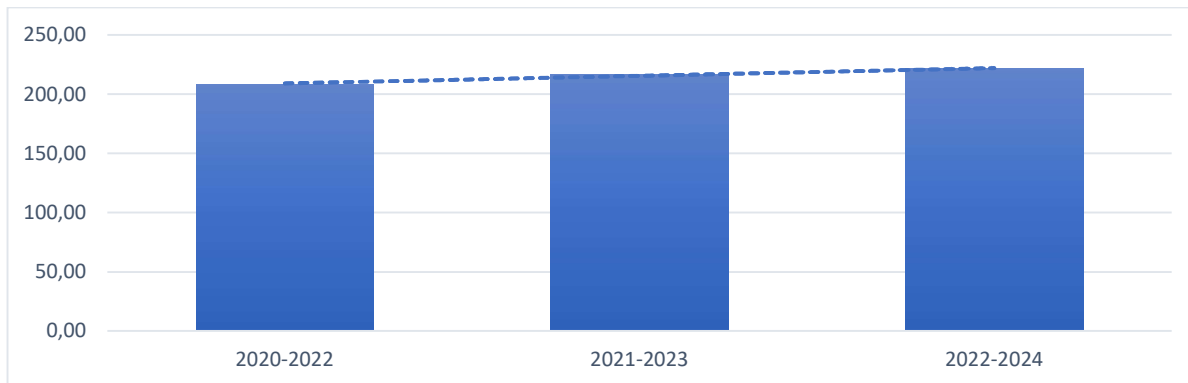
Kiinteistöjen jätehuollon hintoihin esitetään alustavasti talousarviovuodelle ainoastaan inflaatiotarkastusta 1,3 %. Inflaatiotarkastus tehdään kaikille kiinteistöiltä kerättäville jätelajeille eli sekajätteelle ja hyötyjätteille.

Suunnitelmavuosia 2023 ja 2024 on tarkasteltu 1,5 %:n hintojen korotuksella. Sortti-asemien hintoihin ei tehdä muutoksia vuodelle 2022.

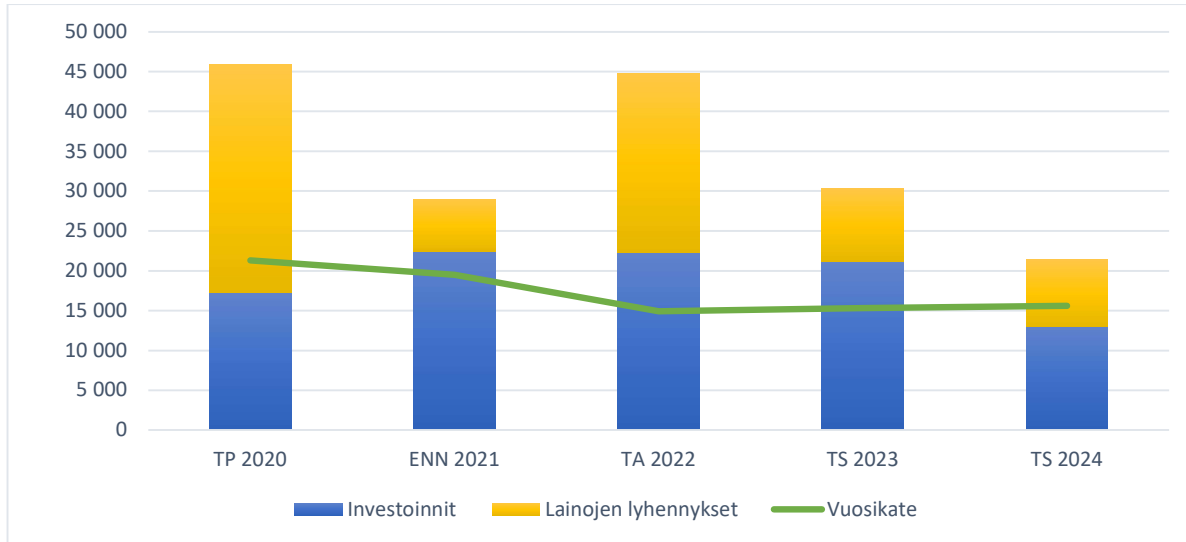
Jätehuollon tuottavuuden kehittyminen

Jätehuollon tuottavuuden kehittymistä kuvaa toimintamenojen ja jätemäärien suhde. Pitkän aikavälin tavoitteena on parantaa omavaraisuusastetta ja tulo-rahoituksen riittävyyttä talouden tasapainon parantamiseksi. Talouden tasapainottamisessa tulee huomioida sekajätemäärien väheneminen ja kierrätettävien jätelajien suoritelmäärien kasvu, mikä nykyisellä hinnoittelumallilla vähentää toimintatuottoja. Tulorahoituksen tulee olla lisäksi riittävä kattamaan jätehuollon lakisääteiset tehtävät kokonaisuudessaan.

Toimintaa tulee edelleen sujuvoittaa ja tuottavuutta lisätä läpi jätehuollon organisaation hyödyntämällä digitalisaatiota sekä prosessien sujuvoittamisella. Huomiota tulee kiinnittää riittävästi jätehuollon ydintoimintoihin ja niiden korkean toimintavarmuuden ja palvelutason ylläpitoon kustannustehokkaasti. Henkilöstötuottavuuden keskiössä on motivoitunut ja osaava henkilöstö; tähän panostamme HSY-tasolla ja toimialalla. Jätehuollon tuottavuusohjelman toimenpiteet löytyvät liitteestä. Osana tuottavuustarkastelua tullaan jätehuollon investointiohjelmaa tarkentamaan vuoden 2022 aikana.

Jätehuollon tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys investointien ja lainanlyhennysten maksamiseen

Jätehuollon investoinnit lisääntyvät maltillisesti vuosina 2022 ja 2023 ja putoavat merkittävästi suunnitelmavuotena 2024 verrattuna alustavaan talous- ja toimintasuunnitelmaan. Jätehuollon investointitarve ja lainojen lyhennykset tuovat edelleen painetta tuottavuuden kasvattamiseen

Jätehuollon rahoituslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2020	ENN 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tulorahoitus					
Vuosikate	21 302	19 505	14 916	15 335	15 588
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	1 108	-340	-340	-370	-370
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-17 294	-22 408	-22 350	-21 090	-12 985
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Investointien korjaukset	6	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 121	-3 243	-7 774	-6 125	2 233
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	25 000	10 000	30 200	15 500	6 300
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-28 562	-6 561	-22 439	-9 224	-8 385
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-407	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-3 969	3 439	7 762	6 276	-2 085

Jätehuollon taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2020	ENN 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	215 915	221 086	227 839	233 723	232 594
Oma pääoma	72 714	75 574	75 380	75 622	77 161
Pitkäaikainen vieras pääoma (korollinen)	75 919	79 358	87 120	93 396	91 311
- <i>lainat jäsenkunnilta</i>	0	0	0	0	0
- <i>lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta</i>	75 919	79 358	87 120	93 396	91 311
Omavaraisuusaste (%)	39,5 %	39,6 %	37,9 %	36,9 %	37,8 %

5.3 Seutu- ja ympäristötieto

5.3.1 Toiminta

Seutu- ja ympäristötiedon keskeisiä prosesseja ovat jatkuvatoiminen ilmanlaadun seuranta pääkaupunkiseudulla, ajantasaisen Seudullisen perusrekisterin ylläpito ja kehittäminen, pääkaupunkiseudun ilmastotyön seuranta ja kehittäminen sekä seudullinen kiertotalouden tiedontuotanto. Näitä prosesseja kehitetään aktiivisesti muun muassa lisäämällä datan käsittelyn automatisointia ja koko henkilöstön digiosaamista. Vuonna 2022 sujuvoitetaan mm. sensoridatan käsittelyä ja kehitetään rajapintaratkaisuja sekä seudullisen khk-laskennan tiedonhallintaa. Kaupunkiseudun khk-päästöjen laskennassa pilotoidaan kulutusperäisten päästöjen laskennan arviointia. Kiertotalouden indikaattoreita kehitetään Uudenmaan kiertotalouslaakso -hankkeessa ja rakentamisen kiertotalouden CIRCULT-hankkeessa. Ilmanlaadun mittauksia ja mallinnusta täydennetään mahdollisilla uusilla ilmansaastekomponenteilla esim. musta hiili ja pienhiukkasten lukumääräpitoisuus. Seudullisen perusrekisterin teknistä alustaa kehitetään ja aineistojen ylläpitoa sujuvoitetaan. Lakiuudistusten mahdollisesti aiheuttamia muutosvaikutuksia tiedon tuottamisen käytäntöihin seurataan.

Tiedon tarjontaa kehitetään asiakaslähtöisesti hyödyntämällä sidosryhmäkyselyiden ja verkkosivujen kävijäkyselyn tuloksia ja vastaamalla uusiin, tunnistettuihin tietotarpeisiin. Tiedon jakamisen visualisointia, räätälöintiä ja sovellettavuutta kehitetään ja tietoa jaetaan parhaiten vaikuttavilla viestinnän kanavilla. Helsingin seudun MAL-sopimuksen 2020-2031 seurannan aineistoja tuotetaan ja raportointia kehitetään seudullisessa yhteistyössä. Ympäristövastuullisuutta edistetään pääkaupunkiseudulla hankkeistamalla Kestävän kaupunkielämän ohjelman toimenpiteitä ja toteuttamalla hankkeita. Ohjelman toimenpiteet liittyvät kiertotalouteen, kestäväan kulutukseen sekä ilmastokestävyyden huomioimiseen kaupunkisuunnittelussa ja rakentamisessa. Hankkeisiin haetaan aktiivisesti kansallista ja kansainvälistä rahoitusta yhteistyössä jäsenkaupunkien ja sidosryhmien kanssa. Kaupunkiseudun kiertotalouden ja maamassojen hallinnan edistämiseksi kehitetään verkostomaista yhteistyötä. Ilmansuojelun edistämiseksi tehdään aktiivista tutkimusyhteistyötä ja toteutetaan kumppanuushankkeita.

5.3.2 Talous

Seutu- ja ympäristötiedon tuloslaskelma

x 1 000 euroa						Muutos-%
	TP 2020	ENN 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	2022/2021
TOIMINTATULOT	4 990	5 150	5 307	5 298	5 334	3,0 %
Myyntituotot	922	892	950	918	918	6,5 %
Kuntaosuudet	3 723	3 863	3 914	4 036	4 065	1,3 %
Muut tuotot	345	395	443	344	350	12,0 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	-
TOIMINTAMENOT	-4 775	-5 157	-5 295	-5 266	-5 163	2,7 %
Henkilöstömenot	-2 469	-2 513	-2 589	-2 594	-2 517	3,0 %
Palvelujen ostot	-1 954	-2 269	-2 337	-2 316	-2 281	3,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-110	-126	-115	-95	-95	-8,6 %
Muut toimintakulut	-241	-249	-254	-261	-270	2,2 %
TOIMINTAKATE	215	-7	12	32	171	-271,6 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	0	0	0	0	0	-
VUOSIKATE	215	-7	12	32	171	-271,6 %
POISTOT	-191	-204	-228	-186	-171	12,0 %
TILIKAUDEN TULOS	24	-211	-217	-153	0	2,9 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	0	0	0	0	0	-
TULOVEROT	0	0	0	0	0	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	24	-211	-217	-153	0	2,9 %

Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit

x 1 000 euroa						Muutos-%
	TP 2020	ENN 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	2022/2021
Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit	170	145	220	265	190	51,7 %

Seutu- ja ympäristötiedon investoinneissa on suunnitelmakaudella muun muassa mittauslaitteita ja mittausasemiin sekä Seudullisen perusrekisterin teknisen alustan uudistamiseen liittyviä investointeja.

5.4 Tukitoiminnot

5.4.1 Toiminta

Tukitoiminnot edistävät suunnitelmakaudella osaltaan strategisten tavoitteiden saavuttamista. Talousarviovuonna edistettävistä muutamista keskeisistä päämääriin liittyvistä toimenpiteistä kerrotaan seuraavissa kappaleissa.

Ympäristövastuuseen ja resurssitehokkuuteen liittyen HSY liittyi päästöttömien työmaiden green deal -sopimukseen marraskuussa 2020. HSY jatkaa maaliskuussa 2021 hyväksytyyn toimenpidesuunnitelman täytäntöönpanoa sekä omassa toiminnassaan että yhteistyössä muiden green deal -osapuolien (Espoo, Helsinki, Senaatti-kiinteistöt, Turku ja Vantaa) kanssa.

Sujuvien palveluiden tuottamiseksi muun muassa asiakkuuden hallinnan järjestelmiä uudistetaan 2021 hyväksytyyn digitalisaatio-ohjelman mukaisesti. Asiakaspalvelun kokonaisprosesseja, yli yksikkö- ja osastotasojen, sujuvoitetaan koko talon yhteisessä LEAN-projektissa. Prosessien sujuvoittamisella tavoitellaan asiakaskokemuksen parantamisen lisäksi myös työn sujuvoittamista ja vastuualueiden selkeyttämistä. Keskeinen tavoite on myös vähentää asiakkaan tarvetta ottaa yhteyttä asiakaspalveluun esimerkiksi lasku-, sopimus- tai asiakastietoepäselvyyksiin liittyen.

Vakaan talouden päämäärän edistämiseksi talousarviovuonna kehitetään ennustamismalleja ja sisäistä laskentaa yhdessä toimialojen kanssa. Kirjanpitojärjestelmä uusitaan suunnitelmakaudella, minkä on tarkoitus osaltaan tehostaa työskentelyä ja lisätä automatisaatiota.

Yhteistyön rakentajana TKI-toimintaa edistetään pilotoinneilla, kokeiluilla ja vahvistamalla kumppanuuksia HSY:n alustoilla ja osana pääkaupunkiseudun innovaatioekosysteemejä. Laaditaan koko talon yhteinen TKI-ohjelma. Myös sidosryhmä- ja verkostoyhteistyötä edistetään strategisen verkostanalyysin sekä verkostotyön toimenpidesuunnitelman pohjalta.

Tiedolla vaikuttamiseksi talousarviovuonna toteutetaan Kiitos kun lajittelet 3.0 -projektia kotitalouksien lajitteluaktiivisuuden ja kierrätysasteen kasvattamiseksi. HSY kampanjoi erityisesti biojätteen saannon parantamiseksi kotitalouksista ja käyttää digitaalisia foorumeita kohdeyleisöjen tavoittamiseksi.

5.4.2 Talous

x 1000 euroa						Muutos % 2022- 2021
TOIMINTAMENOT	TP 2020	ENN 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	
- Kuntayhtymänjohto, ohjauksen ja kehittämisen yksiköt	-8 702	-9 999	-10 428	-10 108	-10 044	4,3 %
- Asiakaspalvelu	-2 775	-2 772	-2 882	-2 922	-2 902	4,0 %
- Tukipalvelut	-7 865	-8 464	-9 312	-9 172	-9 192	10,0 %
YHTEENSÄ	-19 342	-21 236	-22 622	-22 203	-22 139	6,5 %

Talousarviovuonna johdon, ohjauksen ja kehittämisen toimintakuluissa vuodelle 2022 ei ole ennakoitu tulevan vuoden 2021 tasoisesti ulkoisen rahoituksen hankkeita. Johdon, ohjauksen ja kehittämisen luvuissa näkyy toimialoilta siirtynyt 829t euroa, joka ei ole todellista toimintakulujen nousua vaan siirtymää tukitoimintojen ja toimialojen välillä, jolloin johdon, ohjauksen ja kehittämisen yksiköiden toimintamenoissa olisi todellisuudessa laskua ennusteen 2021 ja talousarvion 2022 välillä -4%. Asiakaspalveluiden kustannukset kasvavat inflaatiokorotuksen ja henkilöstömenojen yleisen kasvun verran sekä lisäksi verrattessa ennusteeseen 2021, henkilöstömenoissa on vähän kasvua. Tukipalveluiden kustannukset kasvavat erityisesti tietohallinnossa, jossa digitalisaatio, joka tukee ja tehostaa toimintaa, vastaa suuresta osasta menojen kasvua.

Investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2020	ENN 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	Muutos-%
						2022/2021
Ohjauksen ja kehittämisen investoinnit	860	846	445	50	125	-47,4 %
Asiakaspalvelun investoinnit	268	450	0	0	0	-100,0 %
Tukipalvelujen investoinnit	254	1 081	2 964	1 640	1 160	174,2 %
Investoinnit yhteensä	1 382	2 377	3 409	1 690	1 285	43,4 %

Laskutusjärjestelmän uusimisen projekti on saatu päätökseen vuonna 2021, joten ohjauksen ja kehittämisen investointien taso laskee merkittävästi suunnitelmakaudelle. Uuden kirjanpito- ja käyttöomaisuusjärjestelmän käyttöönottoprojekti on meneillään vuoden 2022 aikana. Asiakaspalveluiden ICT-investoinnit on keskitetty tukipalveluiden tietohallinnossa sijaitsevaan digitalisaatiotoimistoon. Tukipalveluiden investoinneissa on suunnitelmakaudella muun muassa asiakkuuden hallintaa liittyvä asiakasportaalin toteuttaminen sekä yhteisiin kiinteistöihin liittyviä investointeja.

Liite 1: Ympäristöohjelma

Tähän on koottu toimialojen ja tulosalueiden tavoitteista ympäristötavoitteet (esitetty myös asianomaisen toimialan/tulosalueen tavoitteissa) ja HSY:n tekemät ympäristösitoumukset, jotka on yhdistetty HSY:n ympäristöryhmän valmisteleminen kuntayhtymän yhteisten tavoitteiden kanssa muodostaen yhdessä HSY:n ympäristöohjelman vuodelle 2022.

	Mittari	Tavoitetaso 2022	Tavoitetaso 2025
1. Ympäristövas- tuun ja resurssi- tehokkuuden edelläkävijä	Kasvihuonekaasupäästöt HSY:n omassa toiminnassa ja ulkoisissa palveluissa	130 000 tn CO ₂ -ekv.	Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät kolmanneksella v. 2016 tasosta v. 2025 mennessä. -130 000 tCO ₂ -ekv v.2025
	<ul style="list-style-type: none"> Tarkentava mittari 1.1; HSY uusissa urakointi- ja kuljetuspalvelusopimuksissa edellytetään uusiutuvan polttoaineen käyttöä 	100%	
	<ul style="list-style-type: none"> Tarkentava mittari 1.2; Ämmäsuon kaatopaikkojen CH₄-hajapäästöt 	50% vähemmän kuin 2017	
	<ul style="list-style-type: none"> Tarkentava mittari 1.3; Typpioksiduulipäästöjen tutkimus ja menetelmäkehitys 	Tarkastellaan prosessimuuttujien vaikutusta päästöihin. Jatketaan tutkimusta typpioksiduulipäästöihin liittyen.	
	HSY:n tuottaman uusiutuvan oman energiatuotannon suhde kulutukseen	Uusiutuvan oman energiantuotannon suhde kulutukseen 80 %.	Tuotannon suhde kulutukseen 100 % (korjattu muotoilu)

Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 2022	Tavoitetaso 2025	
1. Ympäristövas- tuun ja resurssi- tehokkuuden edelläkävijä	Kokonaisenergiankulutuksen pieneneminen v. 2015 verrattuna laskennallisena energiansäästönä energiansäästötoimenpiteistä, sekä kokonaisenergiankulutus	Laskennallinen energiansäästö 13 200 MWh, kokonaisenergiankulutus 190 000 MWh.	Kokonaisenergiakulutus pienenee vähintään 7,5% v. 2015 verrattuna (tarkoittaa 14900 MWh säästötoimia), kokonaisenergiankulutus on vuonna 2025 184 000 MWh	
	- Tarkentava mittari 1.4; HSY:n omassa kalustossa käytettävä uusiutuvan polttoaineen käyttöosuus	95%		
	- Tarkentava mittari 1.5; Vesihuollon energianomavaraisuus	79%		
	Jätteen, materiaalien ja ravinteiden kierrätys- ja materiaalihyötykäyttöaste	<ul style="list-style-type: none"> Tarkentava mittari 1.6; Kotitalousjätteen kierrätysaste 	54% (omistajaohjaustavoite)	Jätteen kierrätysaste yhdyskunta- ja kotitalousjätteelle 60%
	<ul style="list-style-type: none"> Tarkentava mittari 1.7; Jäteveden sisältämälle fosforille ja typelle on löydetty korkeamman tason kierrätysteknologia tai -teknologioita ja lopputuotteille on löytynyt kestävä hyödyntämiskanavat 	Hanke etenee rahoitetun hankeaikataulun mukaisesti.	Jäteveden sisältämälle fosforille ja typelle on löydetty korkeamman tason kierrätysteknologia tai -teknologioita ja lopputuotteille on löytynyt kestävä hyödyntämiskanavat	
	Ravinne- ja haitta-ainekuormitus: Ravinteiden ja haitta-aineiden esiintymis- ja poistoaste	P 30 tn, N 1100 tn	Jätevedenpuhdistuksen fosforikuormitus mereen laskee päästötasoon 25 t/a ja vastaavasti typen kuormitus tasoon 800 t/a	
	<ul style="list-style-type: none"> Tarkentava mittari 1.8; Haitallisten aineiden ja mikropartikkeleiden kuormitus 	Arvioidaan kuormitusta kehitetyn laskentamenetelmän avulla.	Haitallisten aineiden ja mikropartikkeleiden kuormitusta mereen hillitään Hulevesien määrä ja kuormitus puhdistamolle on vähentynyt	

HSY:n ympäristösitoumukset:

Kuntien energiatehokkuussopimus:

Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY sitoutuu työ- ja elinkeinoministeriön, Energiaviraston ja Kuntaliiton kanssa solmitussa kunta-alan energiatehokkuussopimuksessa 7,5 prosentin energiansäästötavoitteeseen vuoteen 2025 mennessä vuoden 2015 tasosta laskettuna.

Energiatehokkuustoimenpiteet raportoidaan vuosittain Motivan ylläpitämään seurantajärjestelmään. Järjestelmän antamien raporttien perusteella arvioidaan energiansäästötavoitteen etenemistä.

Energiatehokkuuden kehittämisen liittyviä suunnitelmia on kirjattu Resurssitehokkuuden toimintasuunnitelmaan. Resurssitehokkuustyöryhmä kokoaa suunnitelmaan mm. erilaisia energiatehokkuuden parantamiseen ja uusiutuvan energian tuottamiseen tähtääviä toimenpiteitä energia-asioiden johtamisen, hankintojen, investointien, kiinteistöjen, ostoenergian hankinnan, liikkumisen, uusiutuvan energian käytön lisäämisen sekä viestinnän ja koulutuksen osalta.

Kestävän kehityksen sitoumukset:

Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus on yhteinen pitkän aikavälin tahtotila tulevaisuuden Suomesta. Yhteisymmärrys muutoksen välttämättömyydestä on sitoumuksen perusta. Yhteiskuntasitoumuksessa sovitaan toimintatavoista ja tavoitteista hyvän elämän mahdollistamiseksi nyt ja tuleville sukupolville. Yhteiskunnan eri toimijat antavat omat toimenpidesitoumuksensa yhteiskuntasitoumuksen yhteisten tavoitteiden toteutumiseksi.

Sitoumuksen tavoitteena on lisätä kestävän kehityksen politiikan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta sekä vastata YK:n kestävän kehityksen 20-vuotiskonferenssin (Rio+20) -loppuasiakirjassa kansallisille hallituksille annettuun sitoumus- ja toimeenpanohaasteeseen.

HSY:n antama sitoumukset:

- HSY on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä
- HSY edistää omilla toimillaan sitä, että jätteen kierrätysaste yhdyskunta- ja kotitalousjätteelle on 60 % vuoteen 2025 mennessä
- Jäteveden vesistö päästöjen vähentämiseen tähtäävien prosessiratkaisujen testaaminen ja käyttöönoton edistäminen.

<https://www.sitoumus2050.fi/web/sitoumus2050/toimenpidesitoumukset#/details/314777>

Ilmastonmuutoksen hillintä:

HSY:n strategia 2025:n mukaisesti yksi tärkeimmistä päämääristä on olla ympäristövastuun ja resurssitehokkuuden edelläkävijä. HSY:n tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi toiminnan painopisteenä on edistää ja seurata ilmastotavoitteiden toteutumista seudullisesti ja omassa toiminnassaan sekä tuottaa ja kerätä ilmastonmuutokseen hillintään liittyvää tietoa pääkaupunkiseudun kunnille ja sidosryhmille.

HSY:n Ilmastoinfo opastaa ja kannustaa kaupunkilaisia, taloyhtiöitä ja pk-yrityksiä ilmastoystävälliseen elämään ja ratkaisuihin. Toiminnan pohjana on neljä pääteemaa: asuminen ja energia, liikkuminen, ruoka ja kuluttaminen. Ilmastoinfo tekee kokeiluja, tarjoaa uusia ratkaisuja ja toimii siellä, missä hiilijalanjälkeen vaikuttavia valintoja tehdään. Ilmastoinfo osallistuu tapahtumiin ja tilaisuuksiin eri puolilla pääkaupunkiseutua, tekee kampanjoita ja järjestää koulutuksia.

Ilmastonmuutoksen sopeutuminen:

HSY kerää ja tuottaa tietoa ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja seudulle soveltuvista sopeutumiskeinoista. Tietoa käytetään alueen toimijoiden ohjaamiseen ilmastonmuutoksen vaikutuksiin varautumiseksi. HSY:n sopeutumistyö kattaa sekä varautumisen äkillisiin, ilmatoriskeistä aiheutuviin häiriötilanteisiin, että seudun sopeutumisen pitkän aikavälin ennustettuun lämpötilan nousuun. Sopeutumistyötä tehdään yhteistyössä kaupunkiseudun toimijoiden kanssa sekä kansainvälisissä verkostoissa.

Helsingin ilmastokumppanit sitoumukset:

HSY liittyi Helsingin ilmastokumppanit –verkoston jäseneksi lokakuussa 2018. Verkostolle annetut sitoumukset ovat:

- HSY on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä.
- Parannamme HSY:n energiatehokkuutta ja lämmön talteenottoa sekä laajennamme ja lisäämme uusiutuvan energian tuotantoa.
- Toteutamme Kestävän kaupunkielämän ohjelmaa seudullisessa yhteistyössä

Itämerihaaste:

Itämerihaaste on Helsingin ja Turun kaupunginjohtajien vuonna 2007 käynnistämä aloite Itämeren tilan parantamiseksi. Sen tavoitteena on vaikuttaa vesien tilaan sekä paikallisesti kaupunkien lähivesillä että koko Itämeren piirissä. Itämerihaasteen verkkosivuilta <http://www.itamerihaaste.net/> löytyvät kaikki haasteen allekirjoittaneet tahot. Mukana on jo yli 270 eri organisaatiota omilla toimenpiteillään.

HSY on sitoutunut Itämerihaasteeseen vuodesta 2012 alkaen. HSY:n Itämerihaasteen toimenpideohjelma sisältää hankkeita Itämeren tilan parantamiseksi. Aihekokonaisuudet koskevat investointien hallintaa, hule- ja ylivuotovesien hallintaa, hajakuormituksen vähentämistä, tietoisuuden lisäämistä ja kansainvälistä yhteistyötä. Suurin osa ohjelman hankkeista sisältää suoraan Itämeren kuormitukseen vaikuttavia toimia, jotka toteutetaan viemäriverkostossa ja jätevedenpuhdistuksessa. Mukana on myös vaarallisiin jätteisiin ja ilmastonmuutokseen liittyviä hankkeita.

HSY:n Itämerihaasteen sitoumus toimenpideohjelma ovat kokonaisuudessaan luettavissa:

Verkostojäsenemme - Itämerihaaste (itamerihaaste.net)

Green Deal

Suomen ensimmäinen julkisten hankintojen Green Deal -sopimus julkistettiin 9.9.2020 ja sopimuskausi jatkuu tavoitevuoteen 2030 asti. Sopimuksen taustalla on hiilineutraalit resurssiviisaat ympäristöt (HNRY).

Sitoudumme olemaan mukana laatimassa ja ottamassa käyttöön työmaillamme yhteistä päästötön työmaa - konseptia ja siihen liittyvää koulutusta, yhteistä seurantajärjestelmää sekä yhteisiä hankintakriteereitä. Koulutamme omia tilaajia ja muita keskeisiä kohderyhmiä konseptin ja yhteisten hankintakriteereiden soveltamisessa.

Lisäksi sitoudumme käymään markkinavuoropuhelua uusien ratkaisujen ja toimintamallien kartoittamiseksi. Edistämme sähkön, vedyn, biokaasun sekä yleisesti fossiilivapaiden polttoaineiden käyttöönottoa työmaillamme. Olemme mukana kehittämässä yhteistä työkalua päästölaskentaan ja tehokkaampia valvontatapoja. Raportoimme tekemistämme toimenpiteistä ja niiden vaikutuksista sekä osallistumme tarvittaessa lisätoimenpiteiden suunnitteluun ja sopimuksen jatkokehittämiseen. Tavoitteena on, että työmaamme ovat sopimuksen mukaisesti päästöttömiä vuonna 2025 ja työmaakuljetustenkin osalta vuonna 2030.

Ensimmäinen raportointi on huhtikuussa 2022.

Liite 2: Tuottavuusohjelma

HSY:n tuottavuusohjelma 2021- 2023

1. Yleistä

Tämän tuottavuusohjelman tavoitteena on määritellä toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja tuottavuusajattelun sekä kustannustietoisuuden lisäämiseksi HSY:ssä. Lisäksi ohjelmassa luodaan puitteet tuottavuustoimenpiteiden ja tavoitteiden sisällyttämiseen HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelmiin. Tuottavuutta mitataan tuotoksen ja panoksen suhteella eli saavutetaan joko enemmän tuotosta samalla panoksella tai sama tuotos pienemmällä panoksella. Tuottavuutta HSY:ssä mitataan ainakin omistajaohjauksen antamalla tuottavuusmittarilla (HSY:n toimintamenot / jäsenkuntien asukasluku) sekä muilla erikseen määriteltävillä lisä- ja tukimittareilla, joiden avulla voidaan tarkemmin tarkastella tuottavuutta HSY:n eri toiminnoissa.

Tuottavuuden parantamisessa keskeisenä on kustannustehokkuuden kasvattaminen. Tuottavuuden ja kustannustehokkuuden parantaminen ei kuitenkaan tarkoita tekemisen laadusta tinkimistä. Paremminkin asia on päinvastoin: asiat kerralla sujuvasti ja oikein tekemällä paranee sekä laatu että tuottavuus. Lisäksi on tärkeä tehdä vain oikeita asioita. Laatu ei maksa mitään, mutta laadun puute voi maksaa paljonkin.

2. Tuottavuuden kehittämisen mahdollisuuksia

Kustannustehokkuuden osalta HSY:n toimintamenopanostuksesta noin 25% on sellaista, johon voidaan vuositasolla vaikuttaa tekemällä lisää tai jättämällä jotain tekemättä. Näin ollen esim. prosentin säästäminen toimintamenoista edellyttää neljän prosentin säästöä niistä menoista, joihin lyhyellä aikavälillä voidaan vaikuttaa. Toki lähes kaikista ulkoisista menoista voidaan säästää hankintoja kehittämällä ja toiminnan sujuvoittamisella eli tehostamisella. Näin on myös käyttömenojen ohella investointien osalta. Tärkeää on lisäksi harkita mitä hankitaan ja milloin hankitaan.

Tuottavuutta haetaan panostusten kohdentamisella ja fokuoimalla tekemistä sekä karsimalla rönsyjä ja toiminnan kannalta ei-välttämätöntä tekemistä. Pidättäydytään uusista menonlisäyksistä, varsinkin pitkävaikutteisista.

Keskeisiä prosesseja sujuvoitetaan ja tehokkuutta haetaan mm. digitalisaation avulla. Koska HSY hankkii todella paljon ulkoisia palveluita, on hankintojen/kilpailutusten tehostaminen keskeistä tuottavuuden kannalta. Tämä vaatii oman kehittämisprojektinsa / -ohjelmansa.

Seuraavassa toimialojen ja tulosalueiden esittämät keskeisimmät toimenpiteet tuottavuuden ja tehokkuuden parantamiseksi niiden toiminnassa.

3. Toimialojen ja tulosalueiden toimenpiteet tuottavuuden ja tehokkuuden parantamiseksi vuosina 2021 – 2023

a. Vesihuolto

Keskitymme vesihuollon ydintoimintaan ja sen prosessien sujuvoittamiseen. Osallistumme aktiivisesti tukitoimintojen kanssa sovittuihin lean-prosesseihin, joilla tehostetaan esim. hankintaprosessia sekä henkilöstöhallinnon digitalisointia. Palveluiden ostot ovat vesihuollon käyttötalouden suurin kuluryhmä. Tarkastelemme kriittisesti käynnistettäviä projekteja, jotta resurssit kohdistuvat keskeisiin asioihin. Kehitämme talouden raportointia ja jalkautamme kustannustietoisuutta toimialan sisällä. Investointien uusi projektihallintajärjestelmä sekä raportointi, tukevat käynnistyessään toiminnan tehostamista. Motivoitunut, osaava henkilöstö on paras toimintamme tuottavuuden edistäjä.

b. Jätehuolto

Jätehuollon tuottavuuden kehittymistä kuvaa toimintamenojen ja jätemäärien suhde. Pitkän aikavälin tavoitteena on parantaa omavaraisuusastetta ja tulo-rahoituksen riittävyyttä talouden tasapainon parantamiseksi. Talouden tasapainottamisessa tulee huomioida sekajättemäärien väheneminen ja kierrätettävien jätelajien suoritelmäärien kasvu, mikä nykyisellä hinnoittelumallilla vähentää toimintatuottoja. Tulorahoituksen tulee olla lisäksi riittävä kattamaan jätehuollon lakisääteiset tehtävät kokonaisuudessaan.

Toimintaa tulee edelleen sujuvoittaa läpi jätehuollon organisaation hyödyntämällä digitalisaatiota sekä prosessien liinauksella. KUITU-projektissa toteutetaan HSY:n jätteenkuljetuksen it-järjestelmä uudistus ja Vaaka-projektissa uudistetaan punnitusohjelma. Suorite-raportoinnin liinauksella haetaan raportointiin sujuvuutta.

Huomiota tullaan kiinnittämään jätehuollon ydintoimintoihin ja niiden korkean toimintavarmuuden ja palvelutason ylläpitoon kustannustehokkaasti. Palveluiden osto muodostaa jätehuollon suurimman kuluerän. Jättekuljetusten kilpailutuksissa pyritään siihen, että kilpailu on tasavertaista kaikille osallistujille ja yrityksen koko ei rajoita mahdollisuutta osallistua kilpailutuksiin. Tätä auttaa myös se, että sekajäteasiat siirretään urakoitsijoilta HSY:n omistukseen. Ennen kilpailutusta tehdään markkinakartoitus.

Kaatopaikalle vielä sijoitettavien jätelajien hyödyntämisellä edistetään myös tuottavuutta (jätevero 70 €/t). Sorttien kiviainesjätteelle haetaan uusia hyödyntämistapoja kaatopaikkasijoittamisen sijaan, jätevoimalan kuonalle etsitään uusia hyödyntämistapoja kuten käyttö betonirakenteissa ja tuhkan käsittelyssä selvitetään mahdollisuuksia korvata stabiloinnissa käytettävä sementti kuonan hienoaineksella. Rakennetun infran tehokkaaksi hyödyntämiseksi jatketaan Ekomo-yhteistyön laajentamista yritysten kanssa.

Henkilöstötuottavuuden keskiössä on motivoitunut ja osaava henkilöstö; tähän panostamme HSY-tasolla ja toimialalla.

Osana tuottavuustarkasteluja tullaan jätehuollon investointiohjelmaa tarkentamaan vuoden 2022 aikana.

Jätehuollossa on tunnistettu tarve määritellä olemassa olevan mittarin korvaava uusi tuottavuusmittari, joka kuvaa paremmin jätehuollon tuottavuutta.

c. Seutu- ja ympäristötieto

Sujuvoitamme tietotuotannon prosesseja kehittämällä mm. sensoridatan käsittelyä ja visualisointia, seudullisen khk-laskennan tiedonhallintaa ja rajapintaratkaisuja. Seudullisen perusrekisterin teknisen alustan uudistamisella pyrimme nykyistä kustannustehokkaampaan tekniseen ratkaisuun. Optimoimme raportointikäytäntöjä nopeuttamalla keskeisiä raportointeja ja parantamalla tietojen käytettävyyttä. Vahvistamme verkostotyön vaikuttavuutta sidosryhmäanalyysien pohjalta ja edistämme tiedolla vaikuttamista. Kehitämme henkilöstön digiosaamista muun muassa tiedon käsittelyn automatisoinnin lisäämiseen ja visualisoinnin kehittämiseen.

d. Tukipalvelut

Tukipalvelut-tulosalueen kokonaisuuden kehittämiseksi esitettiin HSY:n johtoryhmälle maaliskuussa 2021 tukipalvelujen kehittämissuunnitelma. Sen avulla tehdään tukipalveluista nykytila-analyysi, palvelujen tarvekartoitus sekä priorisoidaan kehittämisen kohteet. Kehittämissuunnitelman avulla toteutetaan myös tuottavuuden kehittämistä. Kehittämissuunnitelman avulla määritellään ja

karsitaan sellaisia toimintoja ja palveluja, jotka eivät nykytilanteessa tai tulevaisuudessakaan tuota riittävästi lisäarvoa HSY:n strategisten tavoitteiden saavuttamiseen.

Hankintojen osalta tuottavuuden parantamisessa on keskeistä, että palvelujen ja tavaroiden hankinnat perustuvat kilpailutettuihin määräaikaisiin sopimuksiin, jotka kilpailutetaan kilpailutuskalenterin mukaisesti hyvissä ajoin uudestaan ennen sopimuksen määräajan umpeutumista. Tällä vältetään se, että sopimuksia ei ole tarve jatkaa toistaiseksi voimassa olevina ilman kilpailutusta. Tukipalvelujen tuottamisen hintatason pitää olla kilpailukykyinen vastaavien palvelujen tuottamiseen julkisella sektorilla. Soveltuvien osin vertailukohtaa haetaan myös yksityiseltä sektorilta. Lisäksi kaikkien olemassa olevien ja uusien ulkoisten tukipalvelutoimittajien kilpailuttaminen ja sopimushallinta on keskeistä tuottavuuden parantamisessa. Tukipalvelujen tuottavuuden kehittämisessä on lisäksi tärkeää avoimuus palvelujen kustannuksista, laadusta, sisäisistä jakoperusteista sekä tuottavuutta kuvaavien mittareiden kehittämisestä. Tuottavuuden kehittämistoimenpiteiden konkreettista toteutumista seurataan läpi vuoden ja tarvittaessa karsitaan toimintakuluja jo talousarviovuoden aikana, jos taloudellisiin tavoitteisiin ei muutoin päästä.

e. Asiakaspalvelu

Asiakaspalvelun kokonaisprosesseja, yli yksikkö- ja ostotasojen sujuvoitetaan koko talon yhteisessä LEAN-projektissa. Prosessien sujuvoittamisella tavoitellaan asiakaskokemuksen parantamisen lisäksi myös työn sujuvoittamista ja vastualueiden selkeyttämistä eli ns. hukan poistamista. Asiakaspalvelutyö on pitkälti henkilökohtaista palvelutyötä eri kanavissa, joten riittävä resurssointi henkilöstöön täytyy turvata, jotta hyvä asiakaskokemus ja laatu voidaan säilyttää. Palveluiden digitalisointi ja itseasiointi tehostavat toimintaa, mutta se ei sulje sinällään pois riittävän henkilöstön tarvetta. Prosessien sujuvoittamisella ja digitalisoimisella voidaan kuitenkin myös vähentää henkilötyön määrää ja näin parantaa henkilöresurssien riittävyttä ja tehokasta kohdentamista. Uusien järjestelmien käyttöönotto ja palveluiden digitalisointi vaativat henkilöstön kouluttamista ja siten myös varausta näiden töiden resurssointiin.

f. Ohjauksen ja kehittämisen yksiköt

i. Henkilöstöhallinto

Uuden HR-toimintamallin mukaisen toiminnan käynnistymisen myötä yhteiset toimintamallit, verkostomainen yhteistyö sekä henkilöstöyksikön resurssien kohdentaminen esihenkilötyön osaamisen kehittämiseen ja arjen tukemiseen. Turhaa ja päällekkäistä tekemistä ja rönsyjä saadaan karsittua. Tiettyjen prosessien digitalisointi ja leanaus vapauttavat työaikaa turhasta manuaalisesta tekemisestä. TTT-rintamalla erityisesti työkyvyttömyysriskien hallintaan panostaminen vähentää eläkekustannuksia.

ii. Kehittämisyksikkö

Laajamittainen prosessien sujuvoittaminen Lean-mallilla jatkuu TTS-kaudella koko HSY:ssä. Työlle tarjotaan tukea keskitetysti koulutuksellisin, viestinnällisin ja ohjaavin keinoin. Tavoitteena on tuottavuuden parantuminen, parempi asiakaskokemus sekä työtyytyväisyyden lisääntyminen. Vahvistamme edelleen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukea ja verkostomaista yhteistyötä sekä sisäisesti että ulkopuolisten sidosryhmien kanssa, jolloin toimintojen tehostamiseen ja laadun parantamiseen tähtäävät kehitysideal, osaaminen ja parhaat työkäytännöt saadaan laajemmin hyödynnettyä.

iii. Talous- ja hallinto

Pidämme tuottavuustavoitetta esillä ja tehostamme tuottavuuden kehityksen seurantaan raportointia ja kustannuslaskentaa jatkuvasti kehittämällä, jotta käytävissä on tuottavuuden parantamiseen liittyvä tieto. Johtamisessa puutemme poikkeamiin aktiivisesti korjaavin toimenpitein.

Nopeutamme ja sujuvoitamme prosesseja. Vuonna 2021 kohteena on vesilaskutuksen kokonaisprosessi sekä suoriteraportointi- ja ennustamisprosessin leanaus ja vuonna 2022 jätelaskutuksen prosessi.

Automatisaatiota ja robotisointia hyödynnetään jo nyt työn tehostamiseksi. Esimerkiksi uuden laskutusjärjestelmän tuoma automatisointi vesi- ja jätelaskutuksessa sekä jatkossa toteutuva automatisoinnin lisääminen maksunvalvonnan ja perinnän tehtävissä pienentää edelleen laskutuksen ja perinnän henkilömäärätarvetta niin, että eläköitymiset eivät johda korvausrekrytointeihin ja määräaikaisuuksia tarvitaan vähemmän. Etsimme lisää kohteita automaatiolle ja robotisoinnille, seuraavaksi meneillään olevien vuosien 2021-2023 talouteen liittyvien järjestelmien käyttöönottoaikavaiheiden yhteydessä.

Prosessien ollessa sujuvia ja automatisaation auttaessa rutiininomaisissa, mutta aikaa vievissä töissä henkilöstön aikaa vapautuu muuhun tuottavaan työhön.

iv. Viestintä ja neuvonta

Tehostamme toimintamme tuottavuutta ja tehokkuutta seuraavilla toimenpiteillä:

- Sujuvoitamme talon tasolla sekä yksikön strategiakortissa valitut prosessit.
- Otamme käyttöön uusia digitaalisia välineitä ja foorumeita, kuten verkkokoulutukset, webinaarit ja sosiaalisen median alustat, joilla tavoitamme tehokkaammin entistä laajemmat yleisöt.
- Priorisoimme tehtäviämme ja keskitymme tärkeimpiin ja tuottavimpiin toimiin.
- Teemme pitkän aikajänteen aikataulutusta esimerkiksi kampanjoinnissa ja hyödynnämme tuotettuja, hyväksi havaittuja markkinointimateriaaleja optimaalisesti
- Arvioimme viestintäkanaviamme vaikuttavuutta ja tehostamme vaikuttavimpien kanavien niiden käyttöä.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

PL 100, 00066 HSY, Ilmalantori 1, 00240 Helsinki

Puh. 09 156 11, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster

PB 100, 00066 HRM, Ilmalantori 1, 00240 Helsingfors

Tfn. 09 156 11, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi

Helsinki Region Environmental Services Authority

P.O. Box 100, FI-00066 HSY, Ilmalantori 1, 00240 Helsinki

Tel. +358 9 15611, Fax +358 9 1561 2011, www.hsy.fi